

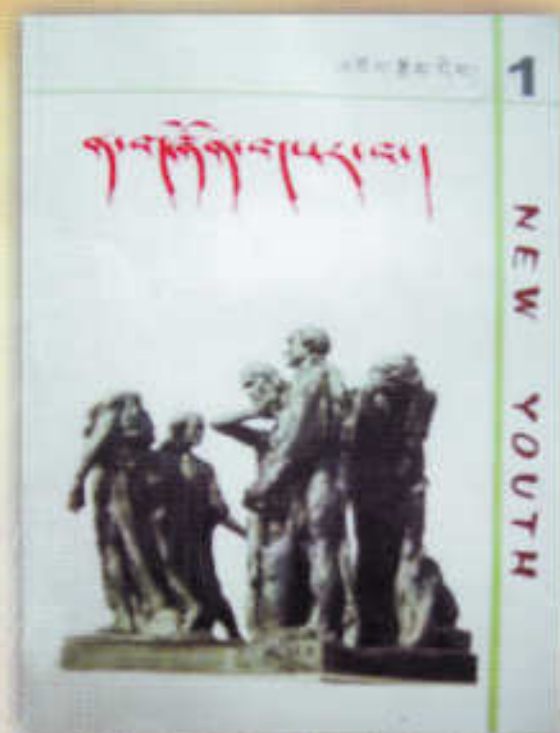
སྐུ་ལྷ་

ལྷོ་ཁྱི་དེ་བ་གཤམ་ཉེར་གཅིག་པ།

2008

THE EASTERN SNOW MOUNTAIN

“མཚན་སྒྲག་གིས་བདམ་པའི་ར་ཆ་” ཉེ “ཕྱག་འཕྲུལ་མེད་པའི་
 རྒྱུ་ཕྱི་སྒྲོབ་ཆེན་པའི་ཉེན་ཆ་བམ” ཕྱིས་དེད་ཅིང་བྲེལ་སེམས་
 ཕྱིས་བཟུངས་པའི་ནང་སེམས་ཕྱི་ར་ར་ཕིན། དེ་བཞིན། “ན་
 བཞིན་གསུམ་བམ” ཕྱང་ར་ག་ཟླ་ཁེམ་ཁེམ་ཕྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་ཉེད་ཕྱི་ན་
 ཆེད་དྲ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉེད་ཕྱི་ཟླ་ཆ་ཁེམ་ཉེ། བཞིན་འག་མ་ཕྱིས་པའི་
 རྒྱ་གི་ “ལྷ་སྒྲག་” འཆུ་ཆེན་ཕྱིས་གིན་པོད།

དཀར་ ཆག

གཞིར་འབག་དམར་བཟུ

མཉམ་ཆ་ཆོག་འགའི་ར་མདའ། ཟུག་མིག་(1)

ནང་ཡམས་གཤག་བཅོས

དུག་བཟིད་འཁྱུར་དཀར་བའི་ནད་རྟིང་འགའི་གཤག་བཅོས། ལྷ་རྩེ་ན་ཐུབ། (12)

ར་ལ་རྩོ་གར་མིང་ལྷོ་བས་དགོས་པའི་རྩུ་མཚན་ཅི། བདེ་ལེགས་(24)

རྒྱུང་འཕྲུག་པའི་སྒྲ་འབྲེད་

ད་ལྟེ་མགོ་ཅན་ཕྱི་གཏམ་ཐེང་ཐུ་འབྲེད་མ། ལྷ་འབར། (39)

ལ་ར་དང་ཐུ་རྩོ་བ། ལྷ་འབར། (49)

གཞུང་ཁྲུག་ས་ . ལག་ལེན . བདེན་དཔང

མི་རིགས་རང་རྒྱུང་དང་མི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་གནས། ལྷ་ར་གསུམ་མ། (57)

གནས་ཁྲུག་ས་དེ་ནི་རྩུན་པ་རེད། གསོན་པོ། (81)

གནས་ལོག་ལ་བརྒྱུང་ས་པའི་བདེན་རྩོ་བས་ཕྱི་གསོག་པ། ལྷ་ར་པོ་རྩུག་ཐོག་ས། (86)

ཆེ་ཕྱོག . ཕྱིར་རྟོག . བདེན་ཁྲུག་ས

ཕྱིར་རྟོག་དང་བསམ་གཞིག་..... ལྷ་ར་རྒྱ། (93)

རྒྱུང་ཆེའི་ལུས་ཐོག་ན་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ག་འདྲ་ཡོད། གཉན། (104)

འཇུག་པས་ཁྲུག་དང་ཆེ་ཕྱོག་གི་གཏུག་བཤེར་ མགར་མི། (117)

མི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སྒོ་མིག མེ་ལྷོ། (123)

ཐུན་ནག་ . འཇིགས་རུང་ . ཡག་འཛིན

ཉིན་མོ་སྒོ་བྱར་མ། འཁོར་རྒྱུང་། (134)

ཞེ་འཁོན་ཀྱི་ཐུར་པ་མྱིང་མ་གདཔ་མ་ཁན་དེ་ཕུ་ཡིན། མེལ་ཆོ། (137)

འབྲུ་ཆོགས་ . གཏུམ་མྱིང་ . དཀྱེལ་ཡངས

མི་རབས་གསར་བའི་མྱིང་གསོན་པོ།

ནམ་ཤེས་གསར་བའི་མྱིང་ཆེན་པོའི་མི་པུན་ཕུ་མེད་ཀྱི་གཏུམ་མྱིང་འབྲུ་ཆོགས་སྐབས་དང་པོ། (144)

ཆོགས་འབྲུའི་གོ་རིམ་རྒྱུད། (146)

ཆོགས་ཆོག་གཏུམ་པུན་ཆེན་བཤུས། (150)

ཐུན་གཞི་ཤེས་མོན་པས་མོད་ཆོངས་ཀྱི་མིག་མའི་གནས་རྒྱུ་ཐག་གཅིད་ཐད་བཞོན་པའི་ཕྱ་རྒྱུ་བརྩུག་ཤིས། ... (155)

མཐུག་གཏུམ། (159)

ཆོམ་མྱིག་པ། ཆོལ་མ། ཀའི་སྐྱབས། ཆོ་རིང་རྩོ་མེ།

(156) ཆོམ་མྱིག་པ། བཟ་ཤིས་རབ་བཏན། དཔལ་མགོན་སྐྱབས།

(158) ཆོལ་མ། དཀོན་མཆོག་བཟ་ཤིས། སྐལ་བཟང་གཞུགས་པ།

(159) ཀའི་སྐྱབས། ཆོ་རིང་རྩོ་མེ།

མཁུ་ཐུ་ཆོ་རིང་རྩོ་མེ།

(160) མཁུ་ཐུ་ཆོ་རིང་རྩོ་མེ།

(161) མཁུ་ཐུ་ཆོ་རིང་རྩོ་མེ།

(162) མཁུ་ཐུ་ཆོ་རིང་རྩོ་མེ།

སྐད་ཆ་ཆེན་མོ་ལགས་ཀྱི་དཔེ་མཛན།

—ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ཀྱི་གདོང་འབག་དཔེ་མཛན།

ཆེན་མོ་ (ཕྱི་མ)

A. ཀྱུ་ལ་ཤོད་པའི་སྐད་ཆ་ཆེན་མོ་ཀྱི་ཕྱུ།

སྐྱེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཆུ་འགའ་མོང་མཆམས་ང་ལ་ལྟ་བུ་ལ་ཐེངས་གཅིག་ཕྱིན། སྐྱེ་བ་པོས་
ཉིས་ཉིད་དུག་ལོའི་《ཐུབ་བྱ་ང་མི་རིགས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཆེན་མོའི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ》དེབ་དང་པོ་ལས་
དཔུང་ཚོམ་བྱང་བྱང་ཞིག་གི་ཁ་ཕྱེས་ཤིང་། ཁོ་རང་གིས་ཆེད་དུ་འཕྲུང་བྱིས་གིས་ཉགས་བརྒྱབ་
ཡོད་པའི་ཆོག་ཐེང་འགའ་ང་ལ་བརྟན་ནས་“སྐད་ཆ་འདི་དག་ང་ཤེས་ཀྱི་འདུག་གས”ཟེར། མ་
གཞི་གསལ་བཤད་དམ་ཉགས་ཅི་ཡང་བཞོད་མེད་པའི་ཆོག་ཐེང་“འཁྱམ་པོ”དེ་དག་ནི་ངའི་རིད་
འདུག་ ང་ཚོས་མར་གཞན་གྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་འབྲས་བྱ་ལག་གསུམ་པས་ལེན་ཀྱང་དང་ཁ་ཆེན་པོས་
བརྒྱབ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་རྒྱལ་ལ་མེམས་གཏོང་ནས་སྐྱེ་བ་མཐར་ལས་པ་ཞིག་བྱང་ཞིང་། དེར་མཐུད་
ནས་རང་གི་ངལ་ཚོལ་གྱི་རིན་ཐང་ལ་གཞན་གྱིས་གང་དགར་རྒྱུ་བཞིས་བྱེད་པའི་རྒྱལ་དེར་ན་ལྷག་
བཟོད་སྐྱེས་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེས་བྱང་།

དཔུང་ཚོམ་བྱང་བྱང་དེའི་ཁ་བྱང་ལ་《ཕྱི་ནང་སྐྱེ་བ་གསལ་བའི་ཉི་ཤྱོད་ཀྱིས་བརྒྱུངས་པའི་
ཐུང་བྱ》ཟེར་ཞིང་། ཚོམ་པ་པོ་ནི་མཆོ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཆེན་མོའི་པོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་ལ་ཞིབ་
འདུག་བྱེད་ཀྱིན་པའི་སྐྱེ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་ནམ་མཁའ་ལགས་ཀྱི་དཔེ་མཛན་རེད། དཔུང་ཚོམ་དེའི་ཤོག་ངོས་གཉིས་

ཐེང་གསུམ་པོ་བཅས་ཚུན་སྒྲིམ་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐེང་ཉི་ཤུ་པོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཁོ་པོའི་ཚྭ་ཐུང་
《ཐན་བརྒྱུད་རིག་གནས་འོག་གི་སྟན་རག་པའི་ཕྱེ—སྟན་རག་པ་འཆོལ་བ》 ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་
དོན་བཞི་པའི་ཐིག་ཐེང་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་དགུ་པའི་བར་དང་། ཤོག་ངོས་དོན་གཅིག་པའི་ཐིག་
ཐེང་ཉེར་བརྒྱད་པ་ནས་ཤོག་ངོས་དོན་གཉིས་པའི་ཐིག་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བར་གྱི་སྐད་ཆ་ཐི་
བཞིན་འདྲ་བཤུས་བརྒྱབ་པའམ་ཡིག་འབྲུ་རེ་གཉིས་ལ་བཟོ་བཅས་ཐན་བྱ་རེ་བྱས་ཉི་ཤངས་འདུག་
གང་ནས་ཤངས་པའི་ཤངས་ལ་གསལ་བཤད་ལྟ་ཞོག་ཉགས་ཅམ་ཡང་བཞོད་མི་འདུག་

ངས་ལྷས་སེམས་བསྐྱེགས་ནས་བཙུ་བྱས་པའི་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐེང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་བལྟས་
བལྟས་རིག་རིག་ལ་ནམ་སྤྱོད་ལགས་ཀྱི་ཡམ་ཐུག་ཏུ་ལྷང་སོང་། གན་ལགས་ཀྱི་ལག་པ་རིང་པོའི་
ཁུས་མཐུ་དང་བག་ཆ་བ་མེད་པའི་“དཔལ་སྤྱོད”གིས་ང་ཉ་ལས་པར་བྱས་ཤིང་། ནམ་ཞིག་ངའི་
ཐང་ཁོག་ཏུ་འང་སྤྱོད་གི་ལག་པ་བསྐྱོར་མི་འོང་ངམ་སྟམ་པའི་ཞེད་ལྡང་གིས་ཁོང་འདྲན་ཡང་ཡང་།
རྒྱག་དགོས་ཐུང་།

གན་ལགས་ཀྱི་ཞིབ་འདུག་གི་འབྲས་བུའི་གྲས་སྤྱད་བང་ཚར་བའི་ངའི་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐེང་ཉི་ཤུ་
པོའི་ཚྭ་ཐུང་ལ་བགོ་སྤྱད་དམ།

B. རྒྱུ་མ་དང་རྒྱ་བའི་ཐོལ་རྒྱུ།

“མཁས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མ་ཡིན་”ཟེར། གནའ་མའི་གསུང་ཆོག་འདིའི་
བརྒྱན་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཚད་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས།
སྤྱོད་ཀྱང་རིན་པ་དང་ཆོག་མཆན་མི་དགོས་པར་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྤྱོད་ལ་དབང་
བར་བྱས་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ནམ་སྤྱོད་གཞན་གྱི་བཅམས་ཆོས་ཁྲོད་
ཀྱི་སྐད་ཆ་གང་མཁོ་དག་ལག་པ་གསུམ་པས་རང་ལ་དབང་བར་བྱས་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ།
ཐམ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ནི་མའི་རིགས་སྤྱོད་མང་ལ་ཡོད་ཅིང་གདོང་དམར་པོད་པའི་ཤེས་རིག་
འཆོལ་སྟེག་གི་སྒོ་གཤོག་མཆོན་ཐུབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཐད་ཏུ་ཐུང་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ཆོག་
ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ན། མི་རིགས་ཤིག་གིས་མའི་རིགས་སྤྱོད་མང་གིས་ཐུང་བྱ་དང་འཛོམས་བྱར་
དམིགས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་རིགས་ལ་དང་སྟོམས་ཀྱིས་ལྟ་བའམ་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་དང་ངལ་ཚོལ་
གྱི་རིན་ཐང་། སྤྱོད་མའི་ཅིས་ཐང་ལ་བཟུང་བའི་འཕྲོག་གཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་གཅེར་རྟེན་ཏུ་

ཐེང་གསུམ་པོ་བཅས་ཁྱོད་ཕྱི་མ་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐེང་ཉི་ཤུ་པོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ཁོ་པོ་ཚོ་མ་ཐུང་
 《ཐུན་བརྒྱུད་རིག་གནས་འོག་གི་སྟན་རག་པའི་ཐེ—སྟན་རག་པ་འཆོལ་བ》 ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་
 རྟན་བཞི་པའི་ཐིག་ཐེང་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་དགུ་པའི་བར་དང་། ཤོག་ངོས་རྟན་གཅིག་པའི་ཐིག་
 ཐེང་ཉེར་བརྒྱད་པ་ནས་ཤོག་ངོས་རྟན་གཉིས་པའི་ཐིག་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བར་གྱི་སྐད་ཆ་རི་
 བཞིན་འདྲ་བཤུས་བརྒྱབ་པའམ་ཡིག་འབྲུ་རེ་གཉིས་ལ་བཟོ་བཅས་ཐུན་བྱ་རེ་བཤུས་ཉི་ཤུ་རས་འདུག་
 གང་ནས་ཤུངས་པའི་ཤུངས་ལ་གསལ་བཤད་ལྟ་ཞོག་ཉགས་ཅམ་ཡང་བཞོད་མི་འདུག་

རས་ཤུས་ཐེམས་བཞིགས་ནས་བཅོ་སྟུང་བཤུས་པའི་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐེང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་བལྟས་
 བལྟས་རིག་རིག་ལ་ནམ་སྐུས་ལགས་ཀྱི་ཡམ་ཕྱག་ཏུ་སྦྱང་སོང་། ཀན་ལགས་ཀྱི་ལག་པ་རིང་པོའི་
 རུས་མཐུ་དང་བག་ཆ་བ་ཐེད་པའི་“དཔའ་སྒྲིང་”གིས་ང་ཉ་ལས་པར་བཤུས་ཤིང་། རམ་ཞིག་ངའི་
 ཐང་ཁོག་ཏུ་འང་སྒྲ་ཞིག་གི་ལག་པ་བསྒྲིང་མི་འོང་ངམ་སྟམ་པའི་ཞེད་ལྡང་གིས་ཁོང་འདར་ཡང་ཡང་
 ཐུག་དགོས་བྱུང་།

ཀན་ལགས་ཀྱི་ཞིབ་འདུག་གི་འབྲས་བུའི་གསུང་བར་ཆར་བའི་ངའི་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐེང་ཉི་ཤུ་
 པོའི་ཚོམ་ཡོན་ང་ལ་བགོ་སྲིད་དམ།

B. ཐུན་མ་དང་ཐུ་བའི་ཐོལ་ཐུན།

“མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མ་ཡིན་” ཟེར། གནའ་མིའི་གསུང་ཆོག་འདིའི་
 བཟུན་རྟོག་ཅི་ཡིན་ནམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཆད་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྦྱོར་པའི་ཆ་ནས་།
 སྐུས་ཀྱང་རིན་པ་དང་ཆོག་མཆན་མི་དགོས་པར་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྒྲེར་ལ་དབང་
 བར་བཤུས་ཆོག་ཅེས་པའི་རྟོག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། རམ་སྐུས་ལྟར་གཞན་གྱི་བཅམས་ཆོས་ཁྱོད་
 ཀྱི་སྐད་ཆ་གང་མཁོ་དག་ལག་པ་གསུམ་པས་རང་ལ་དབང་བར་བཤུས་ཆོག་ཅེས་པའི་རྟོག་ཡིན་ནམ།
 རམ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཐུན་མོང་ལ་ཡོད་ཅིང་གདོང་དམར་པོད་པའི་ཤེས་རིག་
 འཆོལ་སྟེག་གི་སྒོ་གཤོག་མཆོན་བྱུང་པའི་ལེགས་བཤད་མད་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ཆོག་
 ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ན། མི་རིགས་ཤིག་གིས་མིའི་རིགས་ཐུན་མོང་གིས་སྤང་བྱ་དང་འཛོམས་བྱུང་
 དམིགས་པའི་སྦྱོད་ཚུལ་དེ་རིགས་ལ་དང་སྟོམས་ཀྱིས་ལྟ་བའམ་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་དང་ངལ་ཚོལ་
 གྱི་རིན་ཐང་། སྒྲེར་མིའི་ཆོས་ཐང་ལ་བཟུང་བའི་འཁྱོག་གཞུགས་ཀྱི་ཐེམས་ཁམས་གཅེར་རྟེན་ཏུ་

ཕྱིར་བཏུན་པ་ཅམ་མོ། ། གནའ་མིའི་གསུང་ཆོག་དེའི་བཏུན་དོན་ངོ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་།
གནའ་དོན་གྱི་འགག་ཆ་ནི། གོ་དོན་ཕྱི་མའི་ལྷ་རྒྱལ་དེ་སྟོན་དང་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུ་
འཆང་བ་དག་གི་བསམ་སྒྲུར་གཉིས་ལས་ཡིན་ཆོག་ཆོག་ཏུ་མངོན་གྱིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་
ཕྱིར་སྤྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་དེར་ཡོད་ཆོག་ཆོག་ཏུ་ཉུ་བཞིན་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་ཁ་གསལ་བོར་བཤད་ན།
ངེད་ཅག་གི་མཁས་པའི་མིང་ཐོབ་ལ་འབད་པ་དག་གམ་མཁས་པའི་གྲུ་མགོར་བརྒྱུད་ཀྱིས་འཁོད་
པ་དག་གི་གྲས་ན་རྒྱན་མ་མང་ཞིང་ང་རང་ཆོས་“རྒྱན་མར་དཔའ་དར”འཐེན་གྱིན་འདུག་ཅེས་
པམོ། །

ཤེས་རིག་འཆོལ་རྟོག་དང་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་གི་ངོས་ནས་བཏུས་ན། ང་ཆོ་ནི་རྒྱན་མ་
མང་ཞིང་རྒྱ་བའི་སྟོལ་རྒྱན་དཔའ་ས་མཐུག་པོ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེའི་མགོ་ཁྲུང་ས་
མར་དེད་ན། རྩ་ཅག་གི་ཁྲུང་ཆོག་འདྲེན་པར་དགའ་བའི་གཤེས་ཀ་ལ་ཐུག་ཡོད་པར་སྟམ།
བོད་ལྗེ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ནི་བྱུང་བཏུན་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། རྟོན་པའི་
གསུང་ཆོག་གམ་མདོ་རྒྱད་བཏུན་བཅས་གང་རུང་གི་ཁྲུང་ཆོག་ཐུབ་བྱེད་ཏུ་འདྲེན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་
འོས་པ་ཞིག་ལྟེ། རང་གི་རྣམ་དཔྱད་ལ་བརྟེན་ནས་འོགས་སུ་ལྟ་བ་ཡན་གར་བ་ཞིག་བཏོན་ཆོ་ལྟ་
ལོག་པར་འབྱུར་ཉེན་ཆེ། དེ་ལྟར་ཆོད་ངེས་ཅན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། རྩ་ཅག་གི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཐག་
ལྷག་གི་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པ་ནི་ཁྲུང་ཆོག་འདྲེན་ཞིང་འོངས་པའི་བསྐྱར་སྒྲོས་ཀྱི་བརྒྱད་
རིམ་རིང་མོ་ཞིག་རེད། བསྐྱར་སྒྲོས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་རིང་མོ་དེའི་ཁོད་ཏུ། མཁས་པ་རྣམས་ཆོམ་
པ་ལ་འཇུག་དུས། རྟོན་པའི་གསུང་ངམ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོད་ལྟན་དག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་
གསུང་སྒྲོས་དག་ལ་གང་ནས་བྱངས་པའི་ཁྲུང་ས་གསལ་བོར་འགོད་པ་ལས། མཁས་པ་གཞན་དག་
གི་གསུང་ཆོག་དང་ལྟ་རྒྱལ་ནི་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་བསམ་བཞིན་དང་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
ངང་ལ་འདྲེན་སའི་ཁྲུང་ས་ལ་གསལ་བཤད་མ་བརྒྱབ་པར་དང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱལ་བྱང་ཡོད།
བསམ་བཞིན་དང་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་རྒྱལ་སྤྱོད་མོ་དེ་ནས་བཅམས་ཏེ། སྐར་པ་བོད་ཀྱི་
ཤེས་རིག་འཆོལ་རྟོག་གི་སྟོང་སྟོབས་དང་ཞེར་མིའི་ཁེ་དབང་ལ་དམའ་ཐབ་མགོ་བཅམས་ཤིང་།
རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་འབྱུར་དང་སེམས་ཁམས་ལ་ཟང་ནས་གས་ཆག་འཆར་
མགོ་བཅམས།

རྒྱལ་དེ་སྟོལ་རྒྱན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཐིན་འདུག་ཅིང་། ཁེ་ཐན་ཁོ་ན་ཆོད་ཤིང་བྱས་པའི་དུས་

ནང་གཏམ་ཡིན་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ན། ཏུས་རབས་འདིར། འུ་ཅག་ལ་རང་གི་ནམ་
དཔྱོད་དང་སྒོ་སྒྲོས་ཀྱི་གཟི་བྱན་འསྟོ་ཞིང་ཚུགས་བྱུང་གི་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་ཤིང་ཡོད་པའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་
བཅམས་ཆོས་ག་ཚོད་བཟང་རྒྱ་ཡོད་དམ། འུ་ཅག་ལ་ཁེར་ཚུགས་ཀྱི་མི་གཞིའི་ནང་སྒྲིང་ཡོད་པའི་
ཕྱི་གཙང་ནང་གཙང་གི་མཁས་པ་ཡང་ག་ཚོད་བཟང་རྒྱ་ཡོད་དམ།

གསར་ཏུ་བརྟོན་པའི་《ད་ལྟ་བུ》(2006. 2) ཞེས་པའི་ཏུས་དེབ་ཏུ། འབྲུ་མི་ཕམ་གྱིས་
དགུ་ཚེག་གི་ལམ་ནས་བཅམས་པའི་སྒྲན་ཚོམ་^① ཞིག་ཨ་ལགས་ཤར་གདོང་ལགས་ཀྱིས་མ་ཚོམ་གྱི་
ཚིག་རྒྱུ་རེ་རེ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཉིས་རེ་འཐེན་འཕྲི་བཀྱིས་ཏེ་ཚོམ་བྱང་བཞེ་^② ཞིང་“བཅམས་”ཞེས་
རང་མིང་བཀོད་འདུག ཚོམ་གྱིག་པས་མ་ཚོམ་དང་“བྱ་ཚོམ་”གཉིས་དཔར་ངོས་གཅིག་ལ་
གཤེབས་ཏེ་བཀོད་ཅིང་། ཟུར་མཆིད་ཏུ། “མི་འདྲ་བོ་རིག་ན་དགོད་རྒྱ་ཡོང་། ཚོག་འདྲ་བོ་
རིག་ན་ཚོད་རྒྱ་ཡོང་། ཚོམ་འདྲ་བོ་རིག་ན་... ..”ཟེར།

ཤེས་ཡོན་གླེང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་གླེང་མིའི་ངལ་ཚོལ་གྱི་ཁེ་དབང་ཁྲིམས་སྒྲུབ་ཅན་ཏུ་
སྒྱུར་ཆར་བའི་ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཏུས་འདིར། ང་རང་ཆོས་“ཚོམ་འདྲ་བོ་རིག་ན་”ད་
དྲུང་ཡང་“མཁས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་མ་ཡིན་”ཟེར་བཞིན་ཡོད་ཚོག་ཚོག་ཏུ་སྒྲོད་དགོས་པ་རེད་དམ།
ནམ་ཁྱས་དང་ནམ་ཁྱས་ནམས་ལ་ད་དྲུང་ཡང་“རྒྱན་མར་དཔའ་དར་”འཐེན་དགོས་པ་ཡིན་ནམ།

C. སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ནམ་ཁྱས་དང་ཁོའི་དབྱེད་ཚོམ་བྱང་བ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་མཚན་བྱང་འདི་ལ་འཇམ་གླིང་གི་རིགས་སོ་སོའི་མི་ནམས་ཀྱིས་
གོང་བཀྱར་བྲན་མེད་པ་བྱས་དང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི། གཅིག་ན་མཚན་བྱང་དེ་ནི་
ཆེད་ལས་སམ་རིག་ཚན་གང་ཏུང་ཐད་བྱས་འབྲས་སུ་ལྷུང་བསྐྱན་པའི་མི་བྱ་དག་ལ་ད་གཟོད་
དབང་ཚོག་པའི་ཆོ་ལོ་ཞིག་ཡིན་པས་དང་། གཉིས་ན་ཆོ་ལོ་འདི་དབང་བའི་མི་བྱ་དག་གིས་མིའི་
རིགས་སྤྱི་དང་སྒྲོས་སུ་མི་རིགས་གང་དེར་སྤྱེ་བོ་ཕལ་བས་མི་རྒྱས་པའི་ཕན་བདེ་བསྐྱན་ཞིང་སྐྱོན་
བཞིན་པས་རེད། སྒྲོས་འཛོག་གིས་བཤད་ན། ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་གྲངས་འཕོར་
ཡང་གཞན་ལ་འབྲམ་རྒྱ་ལྡང་མི་དགོས་པའི་ཆད་དུ་ཡོད། ང་ཆོ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཁྱེད་གྲངས་
ལོངས་པ་ཞིག་ཡོད་བཞིན་དུ་རེད་ཅག་གི་རིག་གནས་དང་སྒྲོབ་གསོ། ཚོམ་རིག་གིས་མཚན་པའི་
རིག་པའི་མ་ལག་མཐའ་དག་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ད་དྲུང་ཡང་ཕ་མེས་ཡང་མེས་ཀྱི་ཤུལ་བཞག་ཁོ་ནར་

མཆུ་ཉི་འཛུགས་ཀྱང་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་ཅིང་། ཏུས་ཀྱི་འཕོ་འཁྱར་དང་འཆམས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཁ་
 ཚོགས་ཤིག་ཆེད་པ་ལྟ་ཞོག་འཆོལ་རྟོག་གི་རྗེས་ཤུལ་ཅམ་ཡང་མཐོང་དགོན་པ་འདི་ཅིས་ཉེས་སམ།
 གཤམ་དུ་ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་གྲལ་དུ་འཁོད་པའི་རྣམ་སྲས་དང་ཁོའི་དཔུང་ཚོམ་
 ཐུང་བུ་འདིར་ལན་གཅིག་ལྟ་བུར་བྱ་ཉིད་ས་ལན་ཆོག་མེད་དུ་ཆེད་བྱུང་།

རྣམ་སྲས་ཞེས་པའི་མིང་འདི་མཆོ་སྤྲོད་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་ཀྱི་སློབ་བྱ་དག་གི་ཁ་ནས་ཐོག་མར་
 ཐོས་པ་ཡིན། ཁོ་ཆོས་ཀྱན་རྣམ་སྲས་ལགས་ཀྱིས་སློབ་མའི་ལས་ཤུའི་ཚོམ་ཡིག་ལ་རང་མིང་བཀོད་
 དེ་ཏུས་དེབ་ཏུ་སྟེལ་སོང་བེད། སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཕྱིས་སྤྱུང་བེད་སུ་མར་ན་ལམ་དུ་སོན་ཡང་ཡིད་
 ཆེས་མ་བྱུང་། གཅིག་ན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་གིས་རང་གི་སློབ་བྱའི་ཚོམ་ཡིག་
 རྒྱ་ག་ལ་དཔེ་སྟེམ་ཞིང་། ཆོས་སྲ་རྣམ་སྲས་ལགས་ནི་རང་གྲོལ་དང་ཏུས་མཉམ་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོམ་
 པ་པོ་ཀན་གྲས་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བྱེད་ག་ལ་སྤྲོད་སྟེམ་པ་བྱུང་། ལོ་རེ་གཉིས་ཀྱི་ཡར་ཚུན་ལ། ཟ෍་
 ཡིང་གི་ཚོམ་གྲགས་ཞིག་གིས་ང་ལ་ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་འབོལ་ཚོམ་ཐུང་ཐུང་ཞིག་བརྟན་བྱུང་།
 དེའི་ནང་དུ་རྣམ་སྲས་གཙོས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འམ་ཚོམ་པ་པོར་སློབ་པ་རེ་འགས་གཞན་གྱི་
 བཅམས་ཆོས་གང་དང་གང་ཇི་ལྟར་བརྒྱས་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསལ་བོར་བྲིས་འདུག ང་ཁོང་གི་སྐད་
 ཆ་ལ་ཡིད་གཏིང་ནས་ཆེས་པར་བྱུང་། ཟ෍་མཆོན་ནི། གཅིག་ན་ཁོ་ལ་བསྟོན་མེད་ཀྱི་དངོས་
 དཔང་ཡོད་པས་དང་། གཉིས་ན་ལོ་འདི་གར་ང་ལ་ཡང་བསྟུར་སློབ་གྲུར་འབྲིམ་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་
 ཅིང་ཐག་ཉེ་ས་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་འགྲོག་འདྲིས་ཀྱིས་གདོང་འབག་ལྷག་
 རྒྱབ་ཀྱི་ཁོ་ཆོའི་ངོ་གདོང་གསལ་བོར་མཐོང་བས་ཡིན།

སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྣམ་སྲས་ལགས་ཀྱིས་བཅམས་གནང་ས་པའི་《ཕྱི་ནང་སྟན་ངག་གསར་
 པའི་ཉི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུངས་པའི་ཐུང་བུ》ཞེས་པའི་དཔུང་ཚོམ་དེ་ནི་ཤོག་ངོས་འགའ་ལས་མེད་པའི་
 དཔུང་པ་ཐུང་བུ་ཞིག་རེད། ཐོག་མར་དཔུང་ཚོམ་ཐུང་བུ་དེ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ཆོག་རྒྱུད་གི་
 ངོས་ནས་ཅིས་ཤིག་བརྒྱབ་ན། མགོའི་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐོར་ཉེ། ག་སར་མཐོང་དུ་ཡོད་པའི་དཔུང་
 བྱའི་ཚོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དེའི་བཅམས་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཐུང་རྣམས་དང་། ཚོམ་དེའི་སྤྱི་ཁོག་འབྲུབ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་ཤིང་ཉི་འདྲེན་སའི་ཁྱད་སྤངས་གསལ་བོར་བཀོད་ཡོད་པའི་གཞན་ནས་དྲངས་པའི་གཡར་
 ཆོག་དག་དང་། ངའི་སྐད་ཆ་ཐིག་ཐིག་ཉི་ཤུ་བོད་དང་འདྲ་བར་འདྲེན་སའི་ཁྱད་སྤངས་ཡེ་ནས་བཀོད་
 མེད་པའི་“བརྒྱས་ཆོག”རྣམས། དཔུང་བྱའི་སྟན་ངག་གི་ཁ་ཐུང་རྣམས་དང་དེ་ལས་དྲངས་པའི་

ཆོག་ཤིང་ནམས་སྤྲད་ཆོ། ཤོག་ངོས་འགའ་ལས་མེད་པའི་དབྱེད་ཚོམ་དེ་ལས་ནམས་སྤྲད་རང་ལ་
ཡང་སྤྲད་ཆོ་ཆེག་ཤིང་ག་ཆོད་ཡོད་དམ། གཡར་ཆོག་དང་“བརྒྱས་ཆོག”དག་གི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
སྤྲད་ཕྱི་ཕྱི་ཆོད་དང་འདྲ་བའི་ནམས་སྤྲད་རང་གི་སྤྲད་ཆོ་ཆེག་ཤིང་དེ་དག་གིས། བོད་ཀྱི་ཚོམ་
རིག་དང་ཚོམ་རིག་“ཞིབ་འཇུག”གི་གནད་དོན་ཅི་ཞིག་བལ་གཤེད་གཤེད་བྱ་བ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་། ཁྱི་
དབྱེད་ཚོམ་དེའི་བརྒྱུད་དོན་མདོར་དེད་དེ་སྤྲོ་བོར་བཤད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་གྱུ་བྱིས་འདི་ལྟར་
གསུང་གིན་འདུག བཟ་ཤིས་བྱིས་དེ་འདྲ་ལའ་བྱིན་འདུག ཆོ་རིང་གིས་ཡང་འདི་འདྲ་སྤྲུལ་
འདུག ཚོམ་པ་པོ་རང་གིས་འདི་འདྲ་བརྒྱུད་འདུག དེ་དག་ཆང་མ་དངོས་གནས་བདེན་པ་
རྒྱུ་རྒྱུ་རང་འདུག་ཅེས་པའོ། སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་ནམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་། བྱིད་རང་གང་ཏུ་ཡོད་
དམ། བྱིད་ཀྱི་“ཞིབ་འཇུག”གི་འབྲས་བུའི་ཁྱོད་ནས་ང་ཆོས་བྱིད་རང་སྤྲོད་མ་སོང་། མའི་
རིགས་དང་མི་རིགས་ལ་མན་བདེ་སྤྲོད་མཁན་གྱི་“སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ”གཡར་ཆོག་དང་“བརྒྱས་
ཆོག”གི་དྲག་སྤྲུལ་ནས་གར་སོང་ཆེད་ཏུ་སྤྲོད་སོང་།

འདི་ནི་གྲང་པ་བོད་ཀྱི་དྲུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་“སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ”དག་གི་བྱིས་རིས་ངོ་
མ་དང་ཁོང་ཆོའི་“ཞིབ་འཇུག”གི་གནས་ཚུལ་རེད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་སྤྲོ་བ་ཏུ་ནམས་ལ་མི་
ཆོའི་ལམ་བུ་སྤྲོད་མཁན་དང་བོད་པའི་མི་རབས་མེད་མེད་མི་གཞི་གསོ་སྤྲོད་མཁན་ཏུ་ཁས་
འཆེས་པའི་“སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ”དག་གི་རང་གཟུགས་རེད། འདི་ནི་ཤེས་རིག་ལ་དགའ་ཞིང་
དད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཤེས་རིག་འཆོལ་རྟོག་གི་སྤྲོ་བ་དྲུས་དང་རིག་གནས་སེམས་ཁམས་ལ་
གས་ཆག་འཆོར་ཚུལ་དང་གས་ཆག་གཏོང་མཁན་དག་གི་བསྐྱེད་ཆུང་གས་རེད།

ང་ཆོས་ད་དུང་ཡང་“མཁས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་མ་ཡིན”ཟེར་བཞིན་དང་སྤྲོ་བ་ཏུ་སྤྲོད་
དམ།

D. “ནམས་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་”།

ནམས་སྤྲུལ་ཞེས་པ་རང་གི་སྤྲོ་བ་ཏུ་ཚོམ་ཡིག་རྒྱ་སོང་ཟེར་བའི་ནམས་སྤྲུལ་དེ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཆོ།
ཡང་ན། བོད་ལ་གཡར་ཆོག་དང་“བརྒྱས་ཆོག”གི་དྲག་སྤྲུལ་ནས་བོར་འཁྱོ་བའི་ནམས་སྤྲུལ་
གཅིག་པུ་ལས་མེད་ཆོ། ཡང་ན། ང་ཆོས་བོར་ཟེན་པ་དང་འབོར་བྱིན་པ་དེ་སྤྲད་ཆོ་ཆེག་ཤིང་ཁ་
ཤས་ཅམ་ཡིན་ཆོ། ང་རང་སྤྲད་ཆོ་ཆེག་ཤིང་ཉི་ཤུ་ཅམ་ལ་ར་མདར་ཡོང་དགོས་མེད་ལ། ཁ་བརྒྱ་

ཆོག་ཤིང་ནམས་སྤྱད་ཆོ། ཤོག་ངོས་འགའ་ལས་མེད་པའི་དབྱུང་ཚོམ་དེ་ལས་ནམས་སྤྱས་རང་ལ་
ཡང་སྤྱང་སྤྱང་ཆ་ཐིག་ཤིང་ག་ཆོད་ཡོད་དམ། གཡར་ཆོག་དང་“བརྒྱས་ཆོག”དག་གི་སྤྱབས་ཀ་
སྤྱར་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་ཆུ་དང་འབྲ་བའི་ནམས་སྤྱས་རང་གི་སྤྱང་ཆ་ཐིག་ཤིང་དེ་དག་གིས། བོད་ཀྱི་ཚོམ་
རིག་དང་ཚོམ་རིག་“ཞིབ་འབྱུག”གི་གནད་དོན་ཅི་ཞིག་བལ་གཤེད་གཤེད་བྱ་བ་སྤྱས་པ། ཁྱི་
དབྱུང་ཚོམ་དེའི་བརྒྱུད་དོན་མདོར་དེད་དེ་སྤྱོད་པ་བཤད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་གྲུབ་ཀྱིས་འདི་ལྟར་
གསུང་གིན་འདུག བཟ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་འབྲ་ལབ་ཀྱིན་འདུག ཆོ་རིང་གིས་ཡང་འདི་འབྲ་སྤྱས་
འདུག ཚོམ་པ་པོ་རང་གིས་འདི་འབྲ་བརྒྱུད་འདུག དེ་དག་ཆང་མ་དངོས་གནས་བདེན་པ་
རྒྱུ་རྒྱུ་རང་འདུག་ཅེས་པའོ། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་མོ་ནམས་སྤྱས་ལགས། བྱིད་རང་གང་ཏུ་ཡོད་
དམ། བྱིད་ཀྱི་“ཞིབ་འབྱུག”གི་འབྲས་བུའི་ཁྱོད་ནས་ང་ཆོས་བྱིད་རང་ཉིད་མ་སོང་། མིའི་
རིགས་དང་མི་རིགས་ལ་མན་བདེ་སྤྱོད་མཁན་གྱི་“སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་མོ”གཡར་ཆོག་དང་“བརྒྱས་
ཆོག”གི་དྲག་སྤྱབས་ནས་གར་སོང་ཆ་མེད་ཏུ་སྤྱོད་སོང་།

འདི་ནི་གྲང་པ་བོད་ཀྱི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་“སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་མོ”དག་གི་བྱིས་རིས་ངོ་
མ་དང་ཁོང་ཆོའི་“ཞིབ་འབྱུག”གི་གནས་ཚུལ་རེད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་སྤྱོད་བྱ་ནམས་ལ་མི་
ཆོའི་ལམ་བུ་སྤྱོད་མཁན་དང་བོད་པའི་མི་རབས་མི་མཆི་མའི་མི་གཞི་གསོ་སྤྱོད་མཁན་དུ་ཁས་
འཆེས་པའི་“སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་མོ”དག་གི་རང་གཟུགས་རེད། འདི་ནི་ཤེས་རིག་ལ་དགའ་ཞིང་
དད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཤེས་རིག་འཆོལ་རྟོག་གི་སྤྱི་ལོ་བས་དང་རིག་གནས་སེམས་ཁམས་ལ་
གས་ཆག་འཆོར་ཚུལ་དང་གས་ཆག་གཏོང་མཁན་དག་གི་བཅུས་གཟུགས་རེད།

ང་ཆོས་ད་དུང་ཡང་“མཁས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་མ་ཡིན”ཟེར་བཞིན་དང་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་སྤྱོད་
དམ།

D. “ནམས་སྤྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟུང་”།

ནམས་སྤྱས་ཞེས་པ་རང་གི་སྤྱོད་བྱའི་ཚོམ་ཡིག་རྒྱ་སོང་ཟེར་བའི་ནམས་སྤྱས་དེ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཆོ།
ཡང་ན། བོད་ལ་གཡར་ཆོག་དང་“བརྒྱས་ཆོག”གི་དྲག་སྤྱབས་ནས་ཁོར་འཁྱོ་བའི་ནམས་སྤྱས་
གཅིག་པུ་ལས་མེད་ཆོ། ཡང་ན། ང་ཆོས་ཁོར་ཐོན་པ་དང་འཁོར་བྱིན་པ་དེ་སྤྱོད་ཆ་ཐིག་ཤིང་ཁ་
ཤས་ཅམ་ཡིན་ཆོ། ང་རང་སྤྱང་ཆ་ཐིག་ཤིང་ཉི་ཤུ་ཅམ་ལ་ར་མདར་ཡོང་དགོས་མེད་ལ། ཁ་བརྒྱ་

མིག་སྒྲོང་ལ་མ་འདྲེས་པར་སྤྱོད་པའི་མཁུ་སྤྱོད་དག་གི་རྒྱ་མཚར་སྤྱོད་དགོས་ཀྱང་མེད། ཆེས་ཡིད་
མངས་པའི་དོན་དངོས་ནི། རྣམ་སྤྱོད་ནི་དཔུང་མཐུག་ལ་དབང་བཅན་པའི་“ལག་གསུམ་པའི་
དཔུང་ཆོགས་”ཁྲོད་ཀྱི་ཐུབ་ཆ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅུང་ཅི་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཀྱི་ན་རྣམ་སྤྱོད་བཅི་
བཅི་གྲངས་མེད་ཡོད། ཡོད་དང་ཟླ་ལ་བཅུ་འབྱུར་བཅུ་འབྱུར་གྱིས་འཕེལ་གྱིན་ཡོད། མཁས་པའི་
ཁྲི་ཉིད་དུ་འདྲ་ཆགས་པོར་འབྱུང་ཞིང་དལ་ཁོམ་བྲལ་བའི་ལག་པ་རིང་པོས་གཞན་གྱི་ཨམ་སྤྱོད་ཀྱི་
བསྟུངས་ཤིང་སྤྱོད་ཀྱིན་པའི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས། གཞུང་ལས་ཀྱི་མོར་ཁ་ན་མི་གཞི་དཔོན་སར་
བཞེས་ཤིང་མི་མངོན་པའི་མཆོ་རྟོ་རིང་པོ་ཡུལ་མིའི་བྱངས་ཁྲག་ལ་བཅུགས་ཤིང་འཇུགས་ཀྱིན་པའི་
རྣམ་སྤྱོད་རྣམས། གཞན་དམར་པོའི་སྤྱོད་གཞིགས་འོག་ནས་འབྱུལ་གྱི་ཁྱོ་བ་ཁྲི་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་དད་
ལུ་ཁྲི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ཁོག་ལ་བརྒྱུངས་ཤིང་ཁྱོད་གིན་པའི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས། སྤྱོད་ཐུ་ཆེ་འབྱུང་རྒྱུ་
གསུམ་ན་དཔེ་ཆ་ལོགས་སྤྱོད་བསྟུར་ནས་རྒྱགས་འབྲས་མིག་གསུམ་པས་བཅལ་ཞིང་འཆོལ་གྱིན་པའི་
རྣམ་སྤྱོད་རྣམས། ཞིང་ཁ་དང་རྩ་བར་ན་ཁུ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་གི་ཁོར་ལུག་འཇབ་བྱས་དེད་ཅིང་འདེད་
པའི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས།

ང་རང་ཆོ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་དུ་འཆོ་བ་ཡིན། རྣམ་ཞིག་དུས་རབས་འདི་
མང་ནས་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་དུས་རབས་སྤྱོད་མི་འགྲོ་གང་། རྣམ་ཞིག་ང་རང་ཆོ་དང་ང་རང་
ཆོའི་བྱ་དང་བྱ་མོས་ཀྱང་། སྤྱོད་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་འབངས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་མ་གཞོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེ་
བཞིན་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་“སྤྱོད་རྒྱུ”བུང་དགོས་མི་འབྱུང་གང་། ཐུན་ཟླ། ང་ཆོས་པོར་ཞིང་
འཁོར་གྱིན་པ་དེ་རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིད་དོ། ། ཡང་ན་ང་རང་ཆོ་སྤྱོད་བར་དགའ་བའི་“འོད་སྤྱོད་
འབར་བའི་རིག་གནས་”དེའི་ནང་སྤྱོད་ངམ་སྤྱོད་ཤིང་ཉིད་དོ། །

དགོད་ཐོ་ཞིང་དུ་ཐོ་བ་ཞིག་ལ། སེར་རྒྱ་གང་དུང་གི་སྤྱོད་གསའི་བྱུང་ཁོངས་ནས་ནར་སོན་
པའི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་ནི། སྤྱོད་གཞེངས་མཐོན་པོས་ང་ཆོ་ལ་“འཇམ་གླིང་གི་ཡང་ཆེ་ཡིན་པའི་ནང་
སེམས་པའི་རིག་གནས་ཡོད་”ཅེས་ཀྱང་རྒྱག་པའི་“གདོང་མཚར་པ”དང་། སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གནས་
འདི་ལྟར་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་འཕེལ་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་འདྲ་ཡིན་མི་འོས་ཞེས་
བཀའ་གསུང་སྤྱོད་པའི་“རྒྱས་འགོད་པ”། གཞན་ལ་“སྤྱོད་ཀྱི་པ”དང་“ཆོས་གཏོར་པ”ཞེས་
ཞིགས་མཐུ་བཀའ་མཁན་གྱི་“བསྟན་སྤྱང་པ”དག་ཡིན། “འཇམ་གླིང་གི་ཡང་ཆེ་ཡིན་པའི་ནང་
སེམས་པའི་རིག་གནས་”དེས་ཁོ་རང་ཆོའི་ཐུན་ཐུན་གྱི་སྤྱོད་ལ་བྱུང་གིན་པའི་སེམས་རྒྱུད་དེ་བསྟུབ་

མ་སོང་བ་ཅིས་ཉེས་སམ། རིག་གནས་ནི་རྒྱ་དང་མིའི་གཤེས་རྒྱ་དེ་དེའི་སྐྱེད་འབྲས་ཡིན་པའི་
 རོས་ནས་བཤད་ན། “འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེ་ཡིན་པའི་ནང་སེམས་པའི་རིག་གནས་”དེ་བདག་
 གིར་དབང་བའི་ཁོ་རང་ཆོའི་སེམས་རྒྱ་དང་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེར་སོན་ན་ཆོག་པ་ལ་ཡང་། ད་
 ལྟ་བའི་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ། མི་ཆོས་རྒྱ་འབྲས་བཅི་མཁན་དང་མི་བུའི་འདྲ་མཉམ་གྱི་
 དབང་ཐང་སྤང་མཁན། སྒྲེར་མིའི་རལ་ཚོལ་གྱི་རིན་ཐང་ལ་གོང་བཀུར་བྱེད་མཁན་ཏེ། མདོར་
 ན་བོད་པའི་ཤེས་རིག་འཆོལ་ཉྑལ་དང་མི་བུའི་འཆོ་སྤྱད་གྱི་ཁོར་ཡུག་གཙང་ཡངས་ཤིག་ཆགས་པའི་
 ལས་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དེ་ལ། བསམ་སྦྱར་གོ་མཚུངས་ཀྱིས་ཤ་ཐང་རུས་ཐང་དུ་འབད་མཁན་ནི་
 “ལྟ་ལོག་པ”དང་“ཆོས་གཏོར་པར”མིང་བཏགས་པ་རྣམས་ཡིན་པ་འདི་ཡང་ཅིས་ཉེས་སམ།

དངོས་གནས་དྲང་གནས་གྱི་དངོས་ཡོད་ནི། བ་མེས་ཀྱི་བྱལ་བཞག་ཡིན་པའི་བོད་ཆེན་པོའི་
 སྤུལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་རྟོག་བཞིས་དང་ཐོག་ཐེད་དུ་གཏོང་བའི་སྦྱར་བ་བཙམས་དང་ཚོམ་མཁན་
 ནི་“བཏུན་སྤང་པར”ཁས་འཆེས་བའི་སེར་སྒྱ་གང་རུང་གི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་ལས་མ་འདས། རྒྱ་
 མཆན་ནི། ཁོ་པ་ཆོར་མཆོན་ན། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་པོས་མཆོན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་
 ནི་རང་གི་གཤེས་རྒྱ་དང་མི་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོན་ས་མེད་པའི་ནེ་ཙམ་ཡིག་རྒྱག་སྒྲོ་བ་ལྟ་བུའི་
 ཆོག་སྤེར་སྐམ་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཞིག་རྣལ་མས་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱ་དང་ལ་སྦྱར་བར་མ་
 གོམས་པའི་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་ཤེས་བྱའི་བང་མཛོད་དུ་སྦྱར་ཡང་། འབྲུང་སྤྱོད་དང་ཉྑལ་ས་པ་ནི་སྤྱི་
 ཆོག་ས་དམའ་རིམ་གྱི་ལག་གསུམ་པའི་རིམ་པ་ན་ལུས་ཡོད་པས་དང་། ཁོ་ཆོས་ཁ་ནས་ཉིན་མཆན་
 དུས་རྒྱག་ལ་“བོད་ཀྱི་རིག་གནས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་”ཞེས་སྒྲོ་ཞིང་བསམ་དང་སྦྱར་བས་རང་གི་
 ཁོ་པ་ཆོན་ཁོ་པ་གཉིད་བཅག་ཟས་བཞེད་གྱིས་ཚོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། བ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཤེས་
 རིག་ལ་དགའ་ཞིང་ཅིས་མཐོང་བྱེད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སེམས་ཁམས་ལ་རྟོག་བཞིས་གས་
 ཆག་གཏོང་གིན་པས་རེད། དཔེར་ན། “བཏུན་སྤང་པ”དག་གིས་མ་བྱེད་མི་ལེན་པ་དང་རྒྱན་
 མི་སྦྱ་བ། གཡོ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་བོད་སྤུལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལས་རྒྱན་འཛིན་བྱ་འོས་པའི་གཙམ་
 རོར་རྣམས་རེ་རེ་བཞེན་བག་མི་ཆ་བར་བཤེག་ཅིང་གཏོར་གྱིན་པ་འདིའོ། ། ཡང་སྤྱིང་དོན་དམ་
 གྱི་“ལྟ་ལོག་པ”དང་“ཆོས་གཏོར་པ”སྤྱི་རེད་དམ། ཞིབ་རུ་བསམས་ན། དོན་དུ་ཁོ་པ་ཆོས་སྤེར་
 གིན་པའི་“བོད་ཀྱི་རོ་མཆར་བའི་རིག་གནས་སམ་འོད་སྤྱང་འབར་བའི་རིག་གནས་”ཞེས་པ་ནི་བོད་
 མིའི་འཛིན་སྤངས་དང་སེམས་རྒྱ་དང་། སྦྱོད་ལམ། མི་གཞི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར། བྱག་རི་བཞེན་

པཅིགས་ཡོད་པའི་གཞུང་བཀའ་པོད་ནམས་སོ། ། ཡང་ན་ཆ་ཁྲགས་སམ་ཉག་གའི་དར་ཚུགས་
 ཞུང་ན་སོགས་ཁྲ་ཁྲ་རིག་རིག་ཏུ་མཐོང་ཆོས་སྤྲུལ་བའི་ཕྱི་རིག་དངོས་ནམས་སོ། ། རྣམ་སྤྱོད་
 དང་རྣམ་སྤྱོད་ནམས་ལ་མཆོན་ན། སྤྱང་ཞིང་བསྐྱབ་ཅུ་དེ་“པོད་ཀྱི་རིག་གནས་”ཞེས་ནི་ཙམ་པའི་
 གི་ཡིག་ཏུག་ཏུ་ཕྱི་བད་དོན་སྤྱི་བམ་པོ་དེ་མ་ཡིན་པར། ཁོ་རང་ཆོའི་རྒྱན་དང་རྒྱས་མ། གཡོ་
 དང་ཞོག་འཆོང་། རྒྱ་དང་ཞོག་ལས། རང་མཆོག་འཇིན་དང་གཞན་བྱུང་གསོད་ལ་གོམས་པའི་
 སེམས་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ལམ་རེད་ཡང་། དེ་ཉིད་སྤྱང་ཞིང་བསྐྱབས་ན་ནི་“པོད་ཀྱི་རིག་གནས་”སྤྱང་
 ཞིང་བསྐྱབས་པ་རེད་ཡང་།

མདོར་ན། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཤོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གནས་དང་མེད་ཆུང་ལི་
ཤོད་གསལ་ལམ་ཁ་མཆོད་ཞིང་། རྒྱུ་ཆོག་གསལ་ཀྱི་ཆོད་ཆུང་ཤིག་ཡིན་པའི་ངས་ནས། ཤོད་རྒྱུ་
ཆོག་གསལ་འཁྲོག་གཞུག་གསལ་ཀྱི་འཕེལ་ཆུགས་དང་ཉེན་ཁ་གསལ་ཆེན་ཏུ་མཆོད་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན། རྣམ་ཐུག་དང་རྣམ་ཐུག་རྣམས་ཀྱི་གདོང་འབག་དབང་སྒྲིལ་བའི་གདོན་པ་རྒྱུད་ཞིང་
བདར་བའི་སྒྲིལ་ཐོགས་པ་དག་གི་གཞིལ་མེད་ཀྱི་འོས་འགན་རེད་ལ། འོ་སྒྲིལ་ཀྱིས་མི་བྱུངས་པ་
ཅན་དག་ལ་མེད་ཏུ་བརྒྱུལ་བའི་བཤོ་སྐྱལ་ཡང་རེད།

མི་འབྱུང་བར། རྣམ་ཤུལ་རྣམས་དེ་དེ་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མིག་མཐུན་ནས་གཅིད་ཆེན་ཆེན་
དུ་ལྷུང་ལ་འབྱུང་བེས་ཡིན།

མི་འབྱུང་བར། ང་རང་ཚོས་ཀྱང་ལག་པ་གསུམ་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གཙང་ཡངས་སྤྱི་
རིག་གནས་ཚོར་ལྷན་ཅིག་རྟེན་དེས་མིན།

2007. 1. 20—23མང་ཁྲིའ་དུ།

བྲག་བཞེད་འབྲུང་དགའ་བའི་

ནད་རྩིང་འགའི་གསལ་བཅོས།

གུ་ཅན་ལྷ་མོ། (ཐི་ཁིང་)

རི་ལྷང་ཐམས་ཅད་ནགས་ཀྱིས་ཁེབས་ཤིང་སྤང་ཐང་ཡོད་ཆད་མེ་ཉོག་གིས་ཁྲ་ལམ་མེར་བྱུར་
 ཡོད་ཆེ། ང་ཆོས་གནས་དེ་ནི་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་སྐྱུར་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱིད་ཅིང་གནས་དེར་ད་
 ཏུང་“ལྷ་འོ་དགའ་ཆལ་”དང་“དག་པའི་ཞིང་”“མེ་ཉོག་གི་འཛིག་ཉེན་”སོགས་མིང་མཆར་པོ་དང་
 ལྷན་པོ་ཅི་འདོད་ཏུ་འདོགས་གྱིད། མིང་དེ་ལྷ་རབ་ཏུགས་རྗེས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་མིང་
 དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་ཏུ་བསྐྱར་ཞིང་བལྟས་ཀྱིན་བལྟས་ཀྱིན་རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པོ་དག་གི་སྒོ་སྒྲོས་ལ་ཡིད་
 ཆེས་སྒྲ་ལྷག་སྒྲེས་པ་དང་། རང་ཉིད་འདི་ལྷ་བྱུང་བལྟས་ན་ཉམས་དགའ་ཞིང་ར་རོས་མགོས་དང་
 ལས་དབང་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་བཞིན་ཡོད། ཏུས་ཀྱི་འབྲུར་བས་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་གི་གསང་
 བ་ང་ཆོར་ཡང་སྐྱར་བསྐྱར་སྐྱར་གྱིས་དམར་ཁྲིད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། ང་ཆོའི་ཡིད་ཀྱི་གཉིང་
 སར་ནམ་ཡང་བཟན་བསྐྱར་གིས་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ཡུལ་འདིའི་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་ཆ་རྒྱུང་རྒྱུང་
 ཡིན་པས། དྲག་རྒྱུང་འུར་འུར་ཏུ་ཐང་ཉེ་ནམ་མཁའ་དམར་པོར་བསྐྱར་བ་དང་གང་ལྷགས་ཀྱི་
 གཏུག་རྩུབ་ཀྱིས་མེ་ཉོག་གི་ཆོགས་རྩལ་ཏུ་བསྐྱགས་ཉེ་ཡུལ་སྤྲོངས་མཐའ་དག་སྒྲིག་གི་རྒྱ་བ་འགག་
 པའི་བཅ་རོ་ལྷ་བྱུ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ཐིན་ནའང་། ཡིད་ཆེས་དང་རེ་ལྷག་ཅིག་གི་སྒྲོང་ན་ང་ཆོའི་
 སེམས་པ་ནམ་ཡང་རྫོད་ལམ་མེར་བྱུར་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་ཆེས་ཆེར་ཕྱན་ཞིང་ཡ་རབས་སྤྱད་བཟང་། ཆོས་ལ་དད་
 པ། གཏོང་མོད་ཆེ་བ། ཆེ་ཕྱི་མ་རྒྱང་རྒྱང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཆེ་ཕྱི་མའི་ལམ་བུ་རྒྱང་རྒྱང་སྟོན་
 མཁན་གྱི་མི་བུ་དག་ལ་“བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་”དང་“དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་”“སྤྱལ་བའི་སྤྱ”སོགས་གྱི་
 མཚན་སྟན་བཞིན་པོ་རེ་གསལ་ཏེ་དངོས་བརྒྱད་གང་རྒྱང་ནས་ཁོ་ཆོར་སེམས་གཏིང་ནས་ཡི་རངས་
 འབྱལ་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་སྟོན་ཆེ་“བདུད་”དང་“མི་ཉག་པ་”“སྤྱང་དར་མ”སོགས་གྱི་
 ཉེས་མིང་དེ་འདྲ་བ་རེ་བཏགས་ཏེ་དབྱགས་བྱང་གཏོང་ལེན་བྱེད་དཀའ་བའི་རྒྱལ་ལ་བསྐྱལ་འགྲོ་
 ར་ཆོས་རང་དོར་གཞན་གཅེས་དང་བདག་སྟོང་བའི་རིག་གནས་གྱི་བྱུང་ཁོངས་ནས་དངོས་ཡོད་
 གནད་དོན་འདི་དག་ལ་བལྟས་ཆེ་བདེན་ཅག་ཅག་དུ་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལས་སྟོན་པའི་བདག་
 གཅེས་འཛིན་གྱི་རིག་གནས་གྱི་བྱུང་ཁོངས་ནས་གནད་དོན་འདི་དག་ལ་ཕྱིར་སྟོན་བཀྱིས་ཆོས་མེད་
 ཞིང་མ་སངས་པ་དང་། ཉ་རྒྱང་གཞི་གཅིག་དུ་བསྐྱེས་པ། སྤྱ་ཆེག་རྒྱང་བ་སོགས་གྱི་ཆའང་མི་
 རྒྱང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་སྟེ། ར་ཆོར་སེམས་ཁོང་ན་ན་མ་ཡང་གསོན་ཉམས་གྱིས་བཟས་ཡོད་
 པའི་དཔེ་གཞི་ཞིག་ལྟེ་དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ཁན་མགོ་དཀར་ནས་གཞོན་སོ་
 དཀར་བར་གྱི་མི་སྤྱ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཁོ་ཆོར་གཅིག་མཐུན་གྱི་ལྟ་སྟེགས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། དྲི་མེད་ཀྱན་
 ལྡན་ཟེར་བ་དེ་ནི་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེ་ཕྱན་ཞིང་གཏོང་མོད་ཆེ་བས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དངོས་ཡིན་
 པའི་སྟོན་ཆེན་མོ་མི་འགོད་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་ལྟར་སྟོན་ཆེན་མོ་འགོད་དོན་ཡང་ཁོང་ལ་བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཐམ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁོས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་འབྱས་གཉིས་སེར་སྤྱ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
 གཞན་ལ་གནང་སྤྱོད་བྱས་པ་མ་ཟད། སྤྱིད་ལྷག་གི་འཆོ་བ་དུས་ལྷན་རིང་ལོར་རྣམས་ཀྱི་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རྒྱང་མ་དང་ཤ་བྲག་ལས་མཆེད་པའི་སྒྲིང་གི་དུམ་བུ་བྱིས་པ་དག་ཀྱང་ཕངས་སེམས་མེད་པར་
 གཞན་ལ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པའི་པ་རྣམས་དུ་སྤྱོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དངོས་ཡིན་པར་སྟོན་
 བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་བྱར་གཞན་ཞིག་གི་མཐོང་ཆོས་དང་ལྟ་རྒྱལ་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད་མོད།
 རས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དང་ལངས་སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ཐད་ནས་བལྟས་ཆེ་དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་ནི་སྟོན་ཀྱན་
 ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྤྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པར་མ་ཟད། སྟོན་སྟོལ་ཞི་ནག་
 ཉེས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རང་ག་བཞིག་དུ་འདོད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོས་ཐོག་མར་རྒྱལ་བའི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་
 བོར་ཡོད་ཆད་གཞན་ལ་གནང་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་བྱང་སྤྱོད་པ་ནི་ཁོའི་རང་

དབང་དང་མྱོང་ཆེ་ཆེན་པོའི་སྒྲོལ་ཕྱིས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཚུགས་ཀྱང་། མཐུག་མཐར་ཁོས་
རང་གི་རྒྱུ་མ་དང་བྱིས་པ་གསུམ་པོའང་གཞན་ལ་ཕངས་སེམས་མེད་པར་བྱིན་པ་དེས་ཁོ་ནི་མིའི་
རང་དབང་དང་བདེ་སྲིད། ཅིས་ཐང་སྐྱེས་ལ་བསམ་གཞིག་ཏྲིག་ཙམ་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་བྱ་བ་
ཅི་བསྐྱབས་ཀྱང་མྱོང་གཙོད་ཕྱགས་དྲག་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ཆར་འདུག་ལ།
བྱུང་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་ཁོ་ནི་མྱོང་ཆེ་ཏྲིག་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་མི་བྱ་གདུག་རྩལ་ཅན་ཞིག་
ཏུའང་བྱུང་ཆར་འདུག མྱོང་ར་ཆོ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཟེ་དུང་གིས་འཆོ་བའི་བྱུང་ཆ་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཟིན་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོལ་མེད་ཡིན། དེར་དབྱེ་བ་དང་ཐབ་ཆད་སྐྱེས་མི་འདྲ་བ་མང་མོད། དེ་
དག་ལས་ཀྱང་བཟའ་ཆར་བར་བྱི་བཟེ་དུང་དང་པ་བྱའི་བར་བྱི་བཟེ་དུང་། མ་བྱའི་བར་བྱི་བཟེ་
དུང་ནི་བཟེ་དུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་ཆབ་བྱེད་མི་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ཡང་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་མེད་
ཀྱན་ལྡན་ལགས་ནས་འདི་ཡོད་ཆད་ཆེས་མྱོང་བཏང་བ་ཞིག་ཏུ་རོས་བབྱང་ཟིན་པས་སྤྲད་ཆ་འགག་
པ་ཞིག་མིན་ན་འདི་ལྟ་བུའི་གདུག་རྩལ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཚོ་མ་པ་ནི་ལྟ་ཆོས་དང་མི་ཆོས་གང་ལའང་འགལ་
བ་ལྟག་སྤྲད་ཡིན་པ་ཁོ་པོས་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་དོགས་སྤོང་དང་དགག་
བྱུང་གི་མྱོང་པོ་ལ་འཇུས་ནས་ཚུང་ཐད་དཔྱད་ན། ཁོས་རང་གི་མིག་བྱང་གཞན་ལ་བྱིན་པ་དེ་བྱི་
རྒྱལ་ཙམ་ལས་ཅི་ཡང་མིན་ལ། མིག་བྱང་བྱིན་པར་བཏང་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོགས་པའང་ར་ལ་རྒྱན་ཏུ་
ཐོན་ཡོང་། བརྒྱལ་བྱིན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་སྐབས་དེའི་ཆོན་རིག་ལག་ཙམ་གྱི་ཆད་
དེ་མ་བཤད་ཀྱང་ཤེས་ཡོང་བས་ཁོའི་མིག་དེ་གཞན་ལ་སྤྲད་ཐབས་ཡོད་ནས་མེད། (གཞན་ལ་ཕན་
མི་སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་ཅི་བསྐྱབས་ཀྱང་མྱོང་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད།) དེ་ལྟར་བཤད་ཆོ་ཡང་“རྩལ་འཕྱུལ”དང་
“བྱིན་རྒྱལས”སྐྱེས་མང་པོ་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་མགོར་གཉིས་བཏགས་ཏེ་བཤད་འོང་གིད་པས།
གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ལས་ཁྱུ་སྐྱེས་མེར་མི་འཛོག་ཐབས་མེད་ཡིན། ཡང་
སྒྲོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་གཞིགས་བཏང་ཆོ། དེ་མེད་ཀྱན་ལྡན་ལགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་
སེམས་ཁམས་དེས་བསྐྱངས་པའི་མྱོང་སྒྲོལ་དང་བྱ་སྤྲོད་དག་ནི་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་
བབ་དང་རིག་གནས། ཁོར་ལྷག་སྐྱེས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པས་མི་བྱ་ཀྱིས་ཁོར་ལ་དེ་
ལྟར་གདོང་འཛོག་སྒྲུ་མེད་མཛད་པ་ནི་ནོར་འཁྲལ་ཞིག་ཏུ་ནམ་ཡང་བཙུ་མི་རུང་ལ། ཚོ་མ་པ་པོའི་
སྒྲུག་ཁ་སྐྱོར་སྒྲོགས་དེར་དགག་བཞག་ཆ་ནན་བྱེད་པ་ཡང་ཆེར་མི་འོས་མོད། དེར་གི་གནས་བབ་

དང་ལྷན་ནས་བལྟས་ཆོ། དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་དང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་མི་ལྷ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐོད་མེད་
 སེམས་ཁམས་ལ་བསྟུ་བྱིད་དང་གས་ཀ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་བཟོན་མེད་ཡིན།
 ཁོའི་སྤྱིན་པ་ལ་མོས་པའི་ལག་མཐིལ་གཉིས་ནས་མཐུག་མཐར་གཏུག་རྩལ་གྱི་མེ་ལྷེ་ཞིག་དམར་ལྷམ་
 མེར་འབར་མོང་བ་དེ་ཡང་མི་བྱ་སྟོ་མ་སངས་པ་དག་གིས་ཁོང་གི་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བྱུང་པར་བ་
 ཞིག་ཏུ་ངོས་བབྱང་ཆར་ཡང་། ངས་བལྟས་ན། ཁོའི་སེམས་གཏིང་གི་སྤྱིན་པའི་མར་སྤྱིན་དང་
 དངོས་ཡོད་འཆོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐག་རིང་དྲག་པས་མཐུག་མཐར་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པར་སྤྱིན་
 པའི་ཁ་སྤྱོད་གས་གཞན་མགོར་གཏུ་དགོས་པའི་མཐུག་འབྱམས་རྩལ་པོ་འདི་བྱུང་བ་རེད་སྟེ། དེ་
 དང་ང་ཆོའི་འཆོ་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་སྟོད་ཡ་མ་བརྟ་དག་ནི་ཅི་འབྲའི་ཉེ་བ་ལའང་། ཁོ་ཆོས་ལག་ཏུ་
 ཐེང་བ་ཞིག་བབྱང་། ཁ་ཉོན་དགེ་སྤྱིན་གྱི་ལས་ལ་འབད། སྤྱིན་པའི་ལས་ཐན་བྱན་ཞིག་བཀྱིས།
 མ་སྤྱིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་སྟོམ་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་དགེ་བའི་སྤྱོད་ལ་འབད་པ་
 ཅི་རུས་མཛད་ཀྱང་། རང་དོར་གཞན་གཅེས་དང་དངོས་ཡོད་འཆོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐག་རིང་
 དྲགས་པས། མཐུག་མཐར་རལ་གྱི་རྩོན་པོར་བཟུང་། ར་ལྷག་གཡག་གསུམ་གྱི་ལག་སྟག་དམ་
 པོར་བཀྱིགས། མཐུ་ཉོ་བཞུམས། དབྱགས་བཞགས། པགས་པ་སྟུ་གཤག་མདོ་གཤག་གིས་
 དམར་བཟུ་བཟུབ་ཉེ་སྟོ་ལྷང་ལྷང་གིས་ཤ་ཁྲག་འཁོལ་མར་བཟུའ་བའི་གཏུག་རྩལ་གྱི་སྤྱིན་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་བཙམས་འགྲོ་བ་རེད། དེ་བས་ང་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྟོད་ཡ་མ་བརྟ་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 ཅི་ཡང་མེད་པར་ངན་དམོད་དང་མཚང་འབྱུ་བྱི་དགོས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ཡོང་རིག་གནས་དང་
 བང་གི་རིག་གནས་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་བྱུང་ཁོངས་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་གཞི་ཅན་གྱི་མི་ལྷ་དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་
 ལྷ་བྱུང་ལྷ་ང་ཆོས་གང་རུས་ཅི་སྤྱིན་གྱིས་རྒྱང་ཕྱད་གཏོང་རན་འདུག ད་ཐེངས་ཀྱི་ཁོ་རྒྱང་ཕྱད་
 གཏོང་ས་དེ་བཟུང་རི་ཉ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཉི་མ་ལའི་སྤྱི་རོལ་ལམ་གནམ་སའི་ཕ་རོལ་ཏུ་རྒྱང་ཕྱད་
 བཏང་ཉེ་ཐོད་པའི་སེམས་ངོ་ནས་གཙང་ཐུག་བྱ་དགོས་པར་འདོད་ལ། རྩན་དང་གཡོ་སྟོ།
 གཏུག་རྩལ་སོགས་རུམ་ལ་ཐེག་ཆོད་ཅིག་བསྟུས་ཏེ་དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་གྱི་རྩམ་ཐར་འབྲལ་སྤྱིན་བྱེད་
 མཁན་དག་གི་ནང་ཁོལ་སྤྱི་རུ་བཀུ་ཉེ་གཞུང་དྲང་གི་ཐོད་མི་དག་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་དགོངས་
 དག་ཁྱུ་ཏུ་འཐུག་རན། རང་རེ་རྩམས་སྟག་དོག་ལ་དགའ་ཞིང་རྗེས་ལྷས་ཀྱི་རྩམ་པ་བསྐྱར་ཐབས་
 མེད་པའང་འདི་དང་འདི་ལྷ་བྱུང་རིག་གནས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱར་པར་འདོད། སྤྱིན་

ཐོན་པ་ན་མས་འགྲན་ཚོད་ལ་དགའ་བ་ནི་རང་ཉིད་མཐོན་འདེགས་དང་འཕེལ་རྒྱས་འཕུང་བའི་རྒྱ་
 ཁོ་ནར་ཟད་ལ། འགྲན་ཚོད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་མི་ཡོད་ཚད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་དང་ཕྱིན་
 ལུས་ཡིན། རང་རེའི་ཆོས་པ་དང་ཤེས་ལྡན་པ། དཔལ་པོ་ན་མས་ནི་ཉེ་འཁོར་ཅིའི་རྒྱལ་བ་རྒྱུང་
 རྒྱུ་དུ་རྩོས་བཟུང་ཉེ་མི་དང་མིའི་རྣམས་པ་ལ་གནས་སའི་བར་བྱུང་ཤོར་དུ་བཅུག་པས། འགྲན་
 ཚོད་ནི་རྒྱུ་ལྷ་བ་ལྷ་བྱུང་དང་མཁའི་འཇམ་ཚལ་ལྷ་བྱུང་མ་བཅས་རང་གིས་རྒྱུར་ཡོད་པ་རེད། ན་མ་
 ཡང་རྣམས་དགའ་བའི་བར་ཐག་དེ་དང་བར་ཐག་དེའི་ཕྱི་མོ་ན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོངས་འདུག་པའི་གཟི་
 ཕྱིན་ཅན་དག་གི་འགྲན་པའི་དོ་ཡར་མི་བྱ་པས་བ་དག་གིས་ན་མ་ཡང་མི་ཡོང་རྣམས་ཉེ་མཐར་སྤྱོད་
 དོག་གི་ལམ་དུ་ཤོམ་པ་མི་སྤྱོད་རང་སྤྱོད་རྒྱུར་པ་རེད་ལྟམ། ཡིན་ཡང་། ད་ནི་ར་ཆོས་རན་ཁག་
 མཐའ་དག་རང་གི་ཕ་མེས་ཡང་མེས་དག་ལ་འགེལ་བའི་མ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་བ་དག་བཅོམ་བརྒྱུག་གཏོང་
 བ་དང་། བྱ་དོག་པའི་བསམ་སྒྲོལ་དང་དེའི་བྱ་ཕྱིན་དང་བཅས་པར་དོག་རྣམས་གཏོང་ཞོར་དཀྱེལ་
 ཡངས་ཆེན་པོས་རང་རེའི་སྤྱུགས་འདུན་ལ་བསམ་གཞིགས་གནད་དུ་ཐིངས་པ་རེ་གནང་རྒྱ་ཉ་ཅང་
 གཤམ་ཆེ་ལ། ལྷག་དོན་ཡོད་ཚད་དངོས་བབ་གནས་རྒྱལ་དང་བརྒྱན་ནས་འཕེལ་རྒྱས་པའམ་རྒྱ་
 ཆེར་སྐྱེལ་རྒྱ་ནི་ཀུན་ལས་ཀྱང་འགངས་ཆེན་པོར་མཐོང་། རྒྱ་མཚན་ནི། རང་ཉིད་བྱ་བཞིན་དུ་
 འཕུར་འདོད་ན་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མར་རང་ཉིད་བྱ་ཞིག་དུ་སྒྲེས་པའི་སྤྱོད་ལམ་དང་རྒྱུར་བ་ཚོམ་དགོས་པ་
 ལས། རང་ཉིད་མི་ཡིན་བཞིན་དུ་གཤོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་བྱ་བཞིན་འཕུར་འདོད་པ་ནི་རྣམས་
 བསམ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་པས། རྣམས་ལ་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་མི་ཆེ་རྣམས་ཟད་དུ་གཏོང་བ་ལས་རང་ལ་
 ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལག་བཞི་པོའི་རྣམས་དང་རྣམས་པར་བཞེན་ནས་མི་ཆེ་དོན་ཡོད་ཞིག་བྱ་རྒྱ་ནི་གནད་ཀྱི་
 དམ་པའོ། །

ཐོད་མི་མགོ་ཐོགས་ཐོགས་ཀྱི་ཁ་རུ་མ་ཁི་བཞིན་བརྒྱུ་བའི་གཏམ་དཔེ་“རྒྱན་པོ་རྒྱ་ལྷ་གར་བྱིད་”
 དང་“ཕ་སེམས་བྱ་ཐོག་ བྱ་སེམས་རྩོ་ཐོག་”“རྒྱ་རིང་མ་དང་སྒྲོ་བྱང་མ”སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རེའི་
 རྒྱ་ཅིང་ཞིང་སྤང་དོར་གྱི་རྒྱ་མིག་ཤོང་བ། རི་པོང་ཅལ་འདྲོགས་ཀྱི་དངོས་བབ་གནས་རྒྱལ་དག་
 ཡང་དང་བརྒྱུར་དུ་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མི་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་དུང་“རྒྱན་པོ་རྒྱ་ལྷ་གར་བྱིད་”ཅེས་པའི་
 གཏམ་དཔེ་དེ་བདེན་ཅན་ཅན་གིས་འཛིན་ཅི་བྱ་བྱེད་ལ། དོན་ལ་བརྟུན་ན་འང་གོ་བ་དོག་དོག་
 ཞིག་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་། བོས་ཆེན་ནས་“རིན་ཐང་ཡོད་ཚད་ལ་གསར་དུ་གདེང་འཛིན་བྱ་”

ཐོན་པ་ན་མས་འགྲན་ཚོད་ལ་དགའ་བ་ནི་རང་ཉིད་མཐོན་འདེགས་དང་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲུང་བའི་རྒྱ་
 ཁོན་ར་ཟད་ལ། འགྲན་ཚོད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་མི་ཡོད་ཆད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་ར་སྒྲོད་བྱེད་དང་བྱེད་
 ལུས་ཡིན། རང་རེའི་ཆོས་པ་དང་ཤེས་ལྡན་པ། དཔལ་པོ་ན་མས་ནི་ལྟ་འམ་ཅིའི་སྒྲུལ་བ་རྒྱུར་
 རྒྱུར་དུ་རོས་བཟུང་ཉེ་མི་དང་མིའི་རུས་པ་ལ་གནས་སའི་བར་ཁྲུད་ཤོར་དུ་བཅུག་པས། འགྲན་
 ཚོད་ནི་ཆུའི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུར་མ་བཅས་རང་གིས་རྒྱུར་ཡོད་པ་རེད། བམ་
 ཡང་སྒྲོམ་དགའ་བའི་བར་ཐག་དེ་དང་བར་ཐག་དེའི་ལྗེ་མོ་ན་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེངས་འདུག་པའི་གཟི་
 ཕྱིན་ཅན་དག་གི་འགྲན་པའི་དོ་ཡར་མི་བྱ་པས་བ་དག་གིས་ནམ་ཡང་མི་ཡོང་སྒྲུམ་ཉེ་མཐར་ཕྱག་
 དོག་གི་ལམ་དུ་ཤོམ་པ་མི་སྟོ་རང་སྟོར་རྒྱུར་པ་རེད་སྟེ། ཡིན་ཡང་། ད་ནི་ར་ཆོས་རན་ཁག་
 མཐའ་དག་རང་གི་ཕ་མེས་ཡང་མེས་དག་ལ་འགེལ་བའི་མ་སྟོན་པའི་ལྟ་བ་དག་བཅོམ་བརྒྱག་གཏོར་
 བ་དང་། ལུ་དོག་པའི་བསམ་སྟོན་དང་དེའི་བྱ་བྱེད་དང་བཅས་པར་དོག་མིས་གཏོར་ཞོར་དཀྱིལ་
 ཡངས་ཆེན་པོས་རང་རེའི་སྤྱགས་འདུན་ལ་བསམ་གཞིགས་གནད་དུ་ཐིངས་བ་རེ་གནད་རྒྱ་ཉ་ཅང་
 དལ་ཆེ་ལ། ལྷག་དོན་ཡོད་ཆད་དངོས་བབ་གནས་རྒྱལ་དང་བསྐྱེད་ནས་འབྲེལ་རྒྱག་པའམ་རྒྱ་
 ཆེར་སྒྲེལ་རྒྱ་ནི་ཀུན་ལས་ཀྱང་འགངས་ཆེན་པོར་མཐོང་། རྒྱ་མཚན་ནི། རང་ཉིད་བྱ་བཞིན་དུ་
 འཕྱར་འདོད་ན་སྟེ་བ་བྱེ་མར་རང་ཉིད་བྱ་བཞིན་དུ་སྟེས་པའི་སྟོན་ལམ་དང་སྟོར་བ་ཚུལ་དགོས་པ་
 ལས། རང་ཉིད་མི་ཡིན་བཞིན་དུ་གཤོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་བྱ་བཞིན་འཕྱར་འདོད་པ་ནི་སྟོར་
 བསམ་ཁོན་ལས་མ་འདས་པས། སྟོར་བསམ་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་མི་ཆེ་སྟོར་ཟད་དུ་གཏོར་བ་ལས་རང་ལ་
 ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལག་བཞི་པོའི་སྟོབས་དང་རུས་པར་བཞེན་ནས་མི་ཆེ་དོན་ཡོད་ཞིག་བྱ་རྒྱ་ནི་གནད་ཀྱི་
 དམ་པའོ། །

པོད་མི་མགོ་ཐོགས་ཐོགས་ཀྱི་ཁ་དུ་མ་ཉི་བཞིན་བསྟོན་པའི་གཏམ་དཔེ་“སྒྲུན་པོ་རྒྱ་ལྷ་གར་བྱིད་”
 དང་“ཕ་སེམས་བྱ་ཐོག་ བྱ་སེམས་རྩོ་ཐོག་”“སྒྱུ་རིང་མ་དང་སྟོ་བྱང་མ”སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རེའི་
 སྟོ་ཆེར་ཞིང་བྱང་དོར་གྱི་སྟོ་མིག་སྟོང་བ། རི་པོར་ཅལ་འདྲོགས་ཀྱི་དངོས་བབ་གནས་རྒྱལ་དག་
 ཡང་དང་བསྐྱར་དུ་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མི་སྤྱུ་ཞིག་ཡིན་དུང་“སྒྲུན་པོ་རྒྱ་ལྷ་གར་བྱིད་”ཅེས་པའི་
 གཏམ་དཔེ་དེ་བདེན་ཅན་ཅན་གིས་འཛིག་ཅི་བྱུང་བྱེད་ལ། དོན་ལ་བལྟས་ན་འང་གོ་བ་དོག་དོག་
 ཞིག་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་། བྱིས་ཆེན་ས་“རིན་ཐང་ཡོད་ཆད་ལ་གསར་དུ་གདེང་འཛིག་བྱ་

དགོས་ཞེས་པའི་རིག་པའི་བྱ་བ་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་རྟོག་ཅིག་བགྱིས་ཆོ། དེས་ལྷན་མེད་པའི་དྲངས་གཙང་གི་རང་གཤིས་ལ་བསྟོན་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད་པར་འདོད། ར་ཆོས་དེ་ལ་གསར་དུ་དཔྱད་འཛིག་ཅིག་བགྱིས་ཆོ། གཅིག་ བྱེད་ཀྱས་མི་འདྲ་བ། ལྷན་པོ་ཟེར་བའི་བྱ་བའི་ལེགས་ཉེས་མི་ཤེས་ཤིང་སྤང་དོར་གྱི་ཆ་ལ་ཆོངས་བ། རང་གཞན་ཀྱན་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་ལེགས་ཉེས་གོ་ཞྭ་གི་བྱེད་པའི་ངེས་པའང་མེད། གསལ་ཐོར་བཤད་ན། “ལྷན་པོ”ཞེས་པའི་མིང་རན་འདི་འཁྲར་མཁན་ཞིག་གིས་དུས་གཏན་དུ་སྤྱི་ཁྱབ་ཁས་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་འཁྱོང་མི་ཀྱས་པ་ར་ཆོས་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཆོག ལྷ་ལ་མ་གཞི་ནས་སྟོག་གི་དབང་པོ་བྱས་མེད་པས་དེས་ལེགས་ཉེས་དང་སྤང་དོར་སོགས་འབྱེད་པར་མི་ཀྱས་མོད། ལྷས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ལྷན་པོ་ཞིག་པར་ཞོག་འཇམ་གྱིང་གི་འཛོན་ཀྱས་ཅན་ཀྱན་གྱི་རྟོག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནམ་ལངས་ལངས་དང་ཉི་མ་ཤར་ཤར་རེད། དེ་ལྟར་བཤད་ཆོ། ཡང་ལ་ལས་ལྷས་ཀྱང་རྟག་དུ་མི་འཁྲར་བ་དང་བསྟུབས་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་ལ་གནོད་འཛེལ་བས་ཆེན་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་ཟེར་སོས་ཆེ་མོད། རང་ཅག་ལ་མཆོན་ན་འདི་ནི་ཆོས་གནད་འགག་གི་དཀྱིགས་མཆོམས་ཞིག་ཡིན། བྱ་དངོས་གང་ཡིན་ཡང་དེར་དྲང་ཞྭ་གཉིས་ཀའི་ཆ་མེད་མི་སྲིད་ཀྱང་གཙོ་ཆེར་དྲང་ཞྭ་གི་ཆ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་སྟོམ་ཆོག་འགོད་པ་ལས་གཡག་ཞར་གྱིས་རྩ་བའི་བརྒྱལ་བྱས་ཀྱིས་ནི་གར་ཡང་མི་སྟེབས་སྟུམ། གཉིས། རང་གཤིས་མི་འདྲ་བ། ལྷན་པོའི་བསམ་སྟོན་ལྟར་ལྷན་ཀྱས་ཏེ་ནག་ཞོག་གི་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་གཙོས་ཡོད་པས། བཟང་རན་དཔེར་མེད་དུ་མཛོང་བ་དང་བཟང་རན་གོ་ཞྭ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བའང་ཡུལ་དུས་གྱི་ཆད་བཀག་མེད་པར་ཆོམ་སྲིད་ལ། བསམ་པའི་རྒྱད་ན་གདུག་རྒྱབ་དང་ཞེ་གནག་པའི་ཆའང་རྒྱལ་རྒྱ་བཞག་གི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། དྲངས་གཙང་གི་རྒྱ་པོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ནག་ཞོག་གི་ཆ་ཡོངས་སུ་བྲལ་ཞིང་མགོ་ར་བར་གསུམ་ཡོངས་སུ་རང་གཤིས་མ་མཐོག་པར་དྲངས་གཙང་ཁོན་སྟོག་དུ་བསྐྱང་ཡོད་པས། རྣམ་ཀྱན་སའི་གོ་ལ་དང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་(སྟོག་ལྷན་ཀྱན་ཀྱང་འདྲ)ཀྱི་ཆེ་སྟོག་གི་རྒྱ་བ་དང་གཞི་གཅིག་དུ་འབྲེལ་ཡོད། གསུམ། དཔེ་དོན་མི་འཕྲོད་པ། ལྷ་ལྷ་ཞིག་བྱིད་པར་བཙོན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐེར་དོན་ནམ་གཞན་ཕན་ཞིག་གི་ཆེད་ཡིན་པ་སྟོས་མེད་ཡིན། ར་ཆོས་གང་འདོད་གྱིས་རྒྱ་ཡིད་ཆོམ་པ་ཞིག་དྲངས། ཡིད་ཆོམ་པ་ཞིག་འབྱང་། འབྲས་བུ་ཡིད་ཆོམ་པ་ཞིག་སྤངས་

རྒྱུ་ལ་རང་ཚུགས་མེད་ཚུལ་ཉལ་ཆ་དེ་རིར་གྲུབ་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་པམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ལྷན་པོ་དང་ཕྱེ་ལྷེལ་བརྒྱབ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཉར་སངས་དགོས་པའི་དོན་ཞིག་རེད།
དོན་དངོས་ཀྱི་ཉེང་ལ་བབས་ནས་བཤད་ན། ལྷན་པོ་དེ་གང་ཡིན་སར་རྒྱ་ལྷ་བཞིན་བྲིད་མི་བྱལ་
པར་མ་བཟད། འགྲོ་དགོས་སར་མི་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་མི་དགོས་སར་མི་ཞོགས་པའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་
མང་པོ་འབྱུང་གི་དུ། ལྷན་པོ་དེ་ཆེས་མ་མཐར་ཡང་སྒྲིག་གི་དབང་པོས་བཟུང་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྒྲིག་
མེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་དང་བཅན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ནི་དོན་དངོས་སུ་མིའི་རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་
རྒྱུ་པས་བཞིས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉམ་རྒྱུང་གི་མི་ལ་ཆད་ལས་བཞུལ་བའི་དཔལ་འབྱེད་དང་
བཅན་གཞོན་བྱས་པའི་མཐུག་འབྲས་ཡང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། རྒྱུ་ལྷེ་བཤད་ན། རྒྱ་པོའི་རང་
གཤིས་དང་མཛེས་སྤྱད་ བྱེད་རྒྱས་སོགས་ནི་ར་ཆོས་བཤད་བཞིན་པའི་ལྷན་པོ་དག་ལས་ཆེས་ཆེར་
འཕགས་ཤིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་བརྒྱན་དུ་མེད་པའི་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་མཛད་བཟང་རེ་བརྒྱན་
དང་ལྷན་བཞིན་པས། གཏམ་དཔེ་འདི་ལྟ་བུ་དྲར་ཤོག་གང་གི་ཆ་ནས་བལྟས་ན་འང་དཔེ་དོན་མི་
འཕྲོད་(མཐུན་པའི་ཆ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་པོ་ལྷན་པོ་འབབ་པ་དང་ལྷན་པོ་སྒྲོ་
སྒྲིག་ཀྱང་རྒྱ་ལྷེ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འདྲ་)པར་མ་བཟད། དེས་ནི་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་རང་སྒྲུང་
དང་། ཆགས་སྒྲུང་། ཆིང་རགས་སྒྲུང་ས་འཕྲོམས། དཔྱང་རྒྱུ་ལས། མིག་མེར་སོགས་ཀྱི་ཆ་
ལྷུ་ལ་མཛོན་དུ་བཅུག་པ་ལས་མ་འདས། ར་ཆོས་གཙང་མ་རྒྱུ་ལས་པ་རེ་རེ་བག་སྒྲོད་པོས་རང་
ཉིད་ཀྱི་བྱངས་ཁྲག་ལ་བསྐྱེད་ཀྱིན། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ལས་གཤིས་ལ་མ་ཁ་བཟོ་བཞིན་པ་ནི་ར་ཆོ་
འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཁག་གི་ལྷན་ནས་འདུག་མི་བཟོད་པའི་རང་མཛང་ལྷུ་ལས་ལྷན་པོ་ཤིན་ཏུ་རེད།
དེ་ལྟར་བསམས་ཆོ། སྒྲོ་བ་དཔོན་པད་འབྱུང་ནས་“བོད་ལ་དྲིན་ཆེན་བྱས་ཀྱང་དྲིན་མི་གོ”ཞེས་
པའི་སྒྲོ་མ་ཆོག་དེ་ནི་ར་ཆོ་ལ་ཤིན་ཏུ་ནས་འཕྲོད་པར་མ་བཟད། གནད་ལ་འཁེལ་ཞིང་ཕན་ཚབ་ཆེ་
བ། ཅིས་ཀྱང་བཤད་དགོས་ལ་འབབ་ཀྱང་འབབ་པའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་
སྙམ་ལ། མདོར་ན། གཏམ་དཔེ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་དུ་མི་འོང་ཆེས་གཙང་ཞིང་
རིན་ཐང་ལྷན་པོ་ཞིག་ཏུ་རང་གིས་འདོད་དོ།

“པ་སེམས་བྱ་ཐོག བྱ་སེམས་རྩོ་ཐོག”དང་“སྒྱ་རིང་ལ། སྒྲོ་བྱང་མ”སོགས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། དེས་མི་རེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཁྱགས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ལེགས་ཉེས་གོ་

རྟེན་གྱི་དུས་ལོ་ལྟར་ལ་མཚན་པ་དག་ལ་མཚན་འབྱེན་དང་དག་ཅེར་གྱི་དུས་ལོ་ལྟར་ལ་ སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩་ན། དེ་ནི་སྤྱི་བ་གསའི་དམིགས་འབེན་དང་འགལ་ཡོད་པར་མ་ཟད་རྟེན་གྱི་མིའི་
 སེམས་ཁམས་དང་དེ་གསེ་སྤྱི་བ་གྱི་སྤྱི་བ་གསའི་མ་ལག་དང་བཅས་པར་བཀག་རྒྱ་གནས་
 གྱིས་མི་ཁྱེད་པ་ཁྱེད་པ་སྤྱི་བ་གྱི་དུས་ལོ་ལྟར་ལ་ དེ་དཔེ་ཞིག་གི་ཉིང་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་ན། རྒྱ་
 ༡༩༥༩་ལོ་ལྟར་ལ་མཚན་པ་དག་རང་རེའི་ཉིང་གི་ཚ་བྲིམས་བཅས་སྤྱི་བ་འཆར་ཟིན་ཤོད་ཀྱི་དོན་ཚན་དག་
 བར་(གང་རུས་དེ་བཟུབ་དང་ཚོལ་བཟུན་ཐོབ་སྤོང་ལ) དགག་རྒྱག་ནན་མོ་མཛད་པ་ལྟ་བུ་རེད།
 ཁོས་དེ་ལྟར་དགག་རྒྱག་གི་དོན་ཅི་ཡིན་ཅེར་ན། དེས་ནི་རང་རེའི་བསམ་སྤྱོད་རིན་ཐང་དང་
 སྤྱི་བ་ལྟར་ལྟ་བུ་རིན་ཐང་སོགས་ལ་རྒྱབ་འགལ་བཅོས་ཡོད་པས་ཡིན། ལྷན་ཁྲིའི་གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བཅུ་གསུམ་ཤོད་ཀྱི་《ལྷན་སྤྱི་བ་ཟིན་ཐོ》འདི་དུ་“མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་རྒྱན་སྤྱི་བ་ཆེས་མཐོ་སར་
 སྤྱི་བ་པའི་སྐབས་སུ་ད་གཞི་དག་རུས་དེ་བཟུབ་དང་གང་མཐོ་དེ་ལེན་གྱི་ཚ་དོན་ལྟ་བུ་ལེན་རུས་”
 ཞེས་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་། 1970ལོར་ལྷན་ཁྲིའི་ཉིང་གིས་དངོས་སུ་སྤྱི་བ་བཟུགས་བྱས་པའི་ཚ་བྲིམས་
 བཅོ་བཅས་འཆར་ཟིན་ཤོད་“གང་མཐོ་དེ་ལེན་”དེ་“ཚོལ་བཟུན་ཐོབ་སྤོང་”འདི་བཟུང་བ་ནི་ནོར་
 འཕྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཟངས་ཡོད། “གང་རུས་དེ་བཟུབ་དང་གང་མཐོ་དེ་ལེན་”ནི་འཕགས་མིའི་
 ཚད་ཅིག་ཅིག་རེད། “གང་རུས་དེ་བཟུབ་”ཞེས་པ་ནི་མི་ཞིག་གི་སྤྱི་བ་ཅིག་ཆད་རྒྱ་མ་བརྒྱ་ཡིན་
 པའི་དབང་འདྲ་བུ་ལྟར་ན། དེས་གཞན་གྱིས་རི་ལྟར་འཁྲུང་བ་དང་ཅི་ཅམ་འཁྲུང་བ། ཐ་ན་
 འཁྲུང་མིན་ལའང་བསམ་སྤྱོད་ཉོག་ཅམ་ཡང་མི་གཏོང་བར་སྤྱི་བ་ཟུན་པོས་རང་གི་རུས་ཆོད་ཀྱིས་རྒྱ་མ་
 བརྒྱ་པོ་སྤྱི་བ་ཀྱི་འཁྲུང་ནས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། “གང་མཐོ་དེ་ལེན་”ཞེས་པ་ནི་རང་ལ་ངེས་
 པར་འདྲ་མཐོ་ཆེ་ལེན་པ་དང་ལྟག་མ་སྤྱི་བ་ཅམ་ཡང་མི་འཁྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ནི་དངོས་
 གནས་རྒྱ་མ་བརྒྱ་ཆོད་ཆོག་ཆོག་ཞིག་ཡིན་ལ་ངེས་པར་འདྲ་བཟུབ་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མདོར་ན།
 རྒྱ་མ་བརྒྱ་དང་སྤྱི་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འཕགས་མིའི་བྱི་ཐོག་ནས་བཟུང་ཆོག་ཆོག་ཡིན་ལ་ཤོད་ཀྱང་དགོས་
 མོད། “ཚོལ་བཟུན་ཐོབ་སྤོང་”ཀྱིས་ནི་མི་སྤྱི་བ་ཡང་འཕགས་མིའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པར་བཅོས་པ་
 མ་ཟད་འཕགས་མིའི་བྱི་དང་བཅས་པ་ཚ་བ་ནས་མགོ་ཉིང་སྤྱི་བ་མེད་པ་རེད། “ཚོལ་བཟུན་ཐོབ་
 སྤོང་”ཀྱི་མཁུག་འབྲས་ཡང་བ་ཞིག་ནི། རང་རེའི་མི་ཡོད་ཆད་ཅེར་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་བཟུབ་མཁན་
 ཡིན་པ་དང་། རང་ལ་འཛོལ་བྱའམ་ཕན་པ་མེད་ན་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་བཟུབ་པ། ལས་ཀ་ལྟག་མ་

ཐུན་ཅམ་ཡང་མི་ལས་པ། རང་གི་ཁྲག་མ་འགྲངས་ཆེ་གཞན་ཅི་ལའང་བསམ་སྒྲིལ་གཏོང་བར་
 སྤྱད་ལྷག་པའི་བརྒྱལ་ཁྲགས་དང་དུ་ལེན་མཁན་ཉག་ཉག་ཡིན་པ་དེ་རེད། ཡང་དཔེ་གཞན་ཞིག་
 གི་ཉིང་ནས་བཤད་ན། ཉིས་སྤྱང་ལཱ་ལོར་སྤྱོད་ཅལ་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་འབོད་པའི་ཡུལ་རེབ་གོང་ནས་
 འཆོགས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་སྒྲོ་ཆོགས་ཉིང་། མགོ་འཛིན་པ་དག་གིས་སྤྱོད་ཆེན་མེད་མང་པོ་
 གདན་འདྲེན་ཁྲགས་པ་དང་ཁོང་ནས་པའི་སྤྱག་བྱང་གཡར་སྤྱོད་པ་མར་གཉོར་སྤྱོད་དང་བཅི་བཀྱར་
 སྤྱད་མཁན་ལེགས་གསུམ་འགར་བྱ་དགའ་བསྐྱེད་ལ། ད་དུང་བརྟན་འཕྱིན་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་ལས་
 ཁྲངས་དག་གི་བཅར་འདྲི་བརྒྱུད་ནས་བྱ་དགའ་དེ་དག་ཉིར་བའི་དམིགས་ཡུལ་དང་རེ་འདུན་
 མེགས་མང་པོ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པར་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་མཐེ་བོང་ནས་མཁར་བསྐྱེད་པ་རེད།
 ར་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་དང་ཐོག་དེ་ཉ་ཅང་ལེགས་པར་བསམས་མོད། ཞིབ་དུ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན།
 དེ་ནི་མིའི་རིན་ཐང་ཡོད་ཆད་མང་ནས་གཏོར་བྱེད་ཀྱི་འགད་ཇས་ཤིག་དང་ཡན་མན་རེད། དེ་
 ནི་མིའི་རིན་ཐང་ལ་བཅི་འཛིན་མ་བྱས་པའི་མཆོག་འབྲས་ཡང་བཞིག་ཀྱང་རེད། ཉུག་དོན་ར་ཆོ་
 བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་བཅི་བཞིག་ བཅི་བཀྱར་ཆེ་བཞིག་ བཅི་དུང་ལྷན་
 པ་ཞིག་ ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཞིག་ དྲང་བདེན་སྤྱོད་བཞིག་ཡིན་པས། གཤིས་ཀ་དེ་དག་ར་
 ཆོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱངས་ཁྲག་དང་གཞི་གཅིག་དུ་འདྲིས་ནས་ཡོད། དེ་བས་ར་ཆོས་ད་བར་དུ་འཛམ་
 སྐྱིང་མི་རིགས་ཁག་གི་མདུན་ནས་རང་རིགས་ངོམ་སྟབས་པ་རེད་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ཆོག་ཞིག་ཡིན་
 མོད། ས་མར་བཅི་བཀྱར་དང་གཉོར་སྤྱོད་བྱེད་མིན་དང་བྱས་པའི་བཟང་རན་དེ་དགའ་ཉགས་
 ཤིག་གིས་སྤྱུལ་འདེད་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྟམ་པ་ནི་ཆེས་འཛོམས་པར་སྒྱུར་བ་རེད་སྟམ། དེས་ནི་
 མིའི་རང་གཤིས་ལ་རྒྱལ་འཆོས་དང་ཡ་ཡོ། རྒྱུ་བསྐྱེད་སྟེགས་མི་དུང་བའི་ཆ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཅི་ཡང་
 འདྲེན་ནུས་པ་མ་རེད། ས་མ་ལ་བཀྱར་ཤིས་བའི་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་དེའི་རྒྱུད་ན་ས་མར་བཀྱར་
 དགོས་པའི་ཤིས་བྱ་དང་བཅི་དུང་སྟེགས་རྒྱལ་རྒྱ་བཞག་གི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པས་དགའ་ཉགས་དེ་བྱིན་
 པས་བྱིན་གོ་མི་ཆོད་ལ། ས་མ་ལ་བཀྱར་མི་ཤིས་པའི་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་དེའི་རྒྱུད་ན་མི་ཞིག་གི་
 ཆེས་དམའ་མཐའི་ཤིས་བྱ་འང་མི་ཆོང་བས་དགའ་ཉགས་དེ་མ་བྱིན་པས་མ་བྱིན་པའི་གོ་ཡང་མི་ཆོད།
 དགའ་ཉགས་ནི་བྱི་རྒྱལ་ཅམ་རེད། ར་ཆོར་མཁོ་བ་ནང་བསམ་པའི་ཉིང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་
 བྱིའི་ནོར་གྱིས་ནང་སེམས་ཀྱི་ནོར་ཉིང་བར་བསམ་པ་ནི་ཐུན་ཁོད་ལག་རྒྱུད་གི་རང་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལས་མ་

འདས་སོ། ཞིབ་ཏུ་སྒྲུབ་སྐྱོད་དང་། ཏུང་འགྲོས་ཀྱི་རང་གི་ཕ་མར་ཏུང་ཏུང་བྱེད་ཤེས་པས་ན་
 རང་རེའི་མི་ནི་སྤྱི་ཅི་དགོས། འུ་ཅག་གི་ཉེ་འཁོར་ན་ཕ་མར་བཞི་བཀྱར་དང་གཉོར་སྤྱོད་མི་བྱེད་
 པའི་མི་ཁྱིམ་གྱི་ལའང་མི་དོ་བ་མང་པོ་ཡོད་མོད། དེ་དག་ལ་གོ་བསྐྱོན་སྤྱོད་འགྲུག་བྱེད་ཆེད་ཡིན་ན།
 དེ་བས་ཀྱང་འཁོམས་པར་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕ་མར་ཡང་བཀྱར་བཞུགས་མི་བྱེད་པའི་མི་དེ་དག་གིས་
 དགའ་ཉལ་སྤྲོད་ཤིང་མཐོང་ཆེན་དང་རེ་སྟེག་ན་མ་ཡང་མི་བྱེད་ལ། དགའ་ཉལ་སྤྲོད་ཤིང་གི་ཆེད་ཏུ་
 དེ་བས་ཀྱང་འབད་འབད་ཏུང་ཏུང་བྱེད་མི་སྤྱོད། དགའ་ཉལ་སྤྲོད་ཤིང་གི་སྤྱོད་ཅན། ཤེས་ཏུ་
 ཅན། འགྲན་ཅོད་ཅན། སྤྲོ་བས་གདེང་ཅན། སྤྱི་སེམས་ཅན། ཏུས་པ་ཅན་དག་གི་འཕྲོ་བ་
 བྱ་ཉལ་གཅིག་ཡིན་པ་ལས། ཏུས་གསེང་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་མི་བྱེད་ཤིང་གི་རེག་བྱ་ན་མ་ཡང་མིན་པས།
 དེ་ནི་ལས་མི་དགོས་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་བཅན་གྱིས་རང་ཉིང་ཏུ་སྒྲུབ་པ་རེད་ལ། འབྲས་བུ་ཉིག་
 ཅན་ཡང་ཐོན་མི་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀ་ལྟ་བུ་མ་ཞིག་ཀྱང་རེད་སྟེ། བསམ་གྱིན་བསམ་གྱིན། སྤྱི་
 ཆེན་དང་སྤྱི་ཆེན་དེ་དག་ལའང་ཅི་མ་ཉེས་སྟེ་ཕ་མར་ཆོར་བ་ཞིག་གིས་ངའི་ཡོད་སེམས་སྤྱོད་ཉིག་གེར་
 བཏང་སྟངས་། མགོ་འཛིན་པ་དང་ཁོ་ཆོའི་ཕྱག་བྱུང་འགྲུགས་ཐེངས་གཅིག་གིས་གནམ་འོག་གི་
 དྲིན་ཆེན་པ་མ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ཡོད་ཆད་སར་བསྐྱོད་པ་རེད། རྟོན་དངོས་སུ་བཤད་ན་དགའ་
 ཉལ་སྤྲོད་ཐོབ་ཐིག་པའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་མི་དེ་དག་ལའང་དམའ་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
 ཁོ་ཆོའི་སེམས་སུ་ཕ་མར་བཀྱར་བཅོ་བྱས་ཆེད་དགའ་ཉལ་སྤྲོད་ཤིང་གི་རེག་ཡོང་བ་བསམ་པའི་ལྟ་བུ་
 ལའང་དྲན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ཁོ་ཆོས་དེ་ནི་ན་མ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིག་དང་རང་ཉིད་མི་
 ཞིག་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་བསམ་ཡོད་ཀྱི་རེད། གཞན་ད་ཏུང་ཅི་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆབ་བྱེད་མི་ལྷན་
 པའི་ཕ་མ་དང་བྱ་སྤྱོད་བར་གྱི་ལྟ་བུ་མེད་བཅེ་ཏུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་རེད། དེ་བས་
 འདིར་ངས་ཁོ་ཆོར་སེམས་གཏིང་ནས་དཀར་འདོན་ཞིག་བྱ་འདོད་ལ། འཇམ་གླིང་མི་རིགས་ཁག་
 གི་ལྷན་ནས་ཁོ་ཆོར་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པ་གསལ་བསྒྲགས་ཐེངས་ཤིག་བྱ་འདོད་པ་ཡིན། ཁོ་ཆོས་ཕ་
 མར་བཀྱར་བཅོ་བྱེད་པ་དེ་དགའ་ཉལ་སྤྲོད་ཤིང་གི་ཆེད་ཏུ་མིན། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོ་
 བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་ཕ་མར་བཀྱར་བཅོ་བྱེད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་སྤྱོད་གྲགས་ཤིག་དང་
 དགའ་ཉལ་སྤྲོད་ཤིང་གི་ལ་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ཅན་ཡང་མེད། ཏུང་ཐོར་བཤད་ན་ཐེངས་དེར་དགའ་ཉལ་
 ཉིང་མཁན་གྱི་མགོ་འཛིན་པ་དང་སྤྱི་ཆེན་ཆེན་དག་གིས་ཕ་མར་བཀྱར་བཅོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་

བྱི་བྱ་ཕྱག་ལ་རབས་དེ་དག་གི་རིན་ཐང་སར་བསྐྱེས་པར་འབྱོར་བཤགས་དང་དགོངས་དག་ལྟ་
 དགོས་པ་མ་ཟད། རྗེས་སྐྱོགས་བྱ་བ་ཅི་བསྐྱབ་ཀྱང་དབྱུང་འཛིག་ཅི་ཡང་མེད་པར་རྟོལ་རྒྱགས་
 པའི་ལྟ་སྦྱོང་མི་འཛིན་རྒྱར་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་བཅངས་དགོས་སྟེ། མདོར་བྲིལ་ན། ཁོ་ཆོའི་
 བྱ་བྱེད་དེས་ཀྱང་ལྷ་བས་ཆེན་གྱི་ང་ཆོའི་མི་རིགས་ནི་དུས་གཏན་དུ་“ཕ་སེམས་བྱ་ཚོག་དང་བྱ་སེམས་
 རྫོ་ཚོག”ཡིན་པར་ར་སྤྱོད་ཐེངས་ཤིག་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཕན་པ་དང་གནོད་པ་ལས་གང་ཆེ་ཞིབ་
 དུ་བསམ་དགོས་པར་འདུག་གོ། དེ་དང་དེ་ལྟ་བུས་ནི་ང་ཆོའི་བྱ་དང་འཕགས་གྱི་རང་གཤིས་དག་ལ་
 དམའ་འབེབས་དང་མི་གཙང་བའི་དྲི་མ་བསྐྱོ་བཞིན་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱ་ཉིད་དུ་
 སེམས། ཕ་རང་གི་བྱ་ལ་ཤ་ཆ་ཞིང་སྟོང་ཉེ་བ་དང་རང་གི་སྤྱོད་གིས་བྱ་ཕྱག་སྤྱང་མོད་པ་ནི་ཕའི་
 ལྟན་སྐྱེས་གྱི་རང་གཤིས་དང་སྟོང་སྟོབས་ཡིན་པ་དང་། བྱས་སེམས་གཉིང་ནས་རང་གི་ཕ་ལ་བཙུ་
 ཞིང་བཀྱར་བ་དང་། རང་རྒྱས་ཅི་ཡོད་གྱིས་ཕ་ལ་ཞབས་ལྷ་བསྐྱབས་པ་ནི་བྱའི་འོས་འགན་ཡིན་ལ་
 ཕ་བྱའི་བར་གྱི་དྲི་མེད་བཙུ་དྲང་གིས་བསྐྱངས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནི་ཆད་མེད་པའི་ཕ་བྱའི་བར་
 གྱི་བཙུ་དྲང་གི་ལམ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ལ་སྤྱས་ཀྱང་ཆོད་འཛིན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་སེམས་དང་སེམས་གྱི་བར་
 ཐག་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཡིན་ཡང་། གཏམ་དཔེ་འདི་དང་བྱ་བྱེད་འདི་ལྟ་བུས་ནི་སྤྱས་ཀྱང་ཆབ་
 བྱེད་མི་སྐྱབ་པའི་ཕ་བྱའི་བར་གྱི་བཙུ་དྲང་ལ་ཆད་བཀག་དང་གས་ཆག་ཐེབས་སྤྱ་བཅུག་ཡོད་ལ།
 གཞུང་དྲང་ཞིག་དང་རྒྱས་ཆལ་ལྟན་པ། བཙུ་བཀྱར་ཆེ་བ། སྟོབས་པས་ཁེངས་པའི་བྱ་བྱ་མ་
 མང་པོ་ཞིག་གི་སེམས་གཉིང་ལ་སོས་དཀའ་བའི་ཟླ་ཁ་རེའང་དྲག་ཏུ་བཟོ་བཞིན་ཡོད། ཚུགས་
 གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། དེ་ནི་ཆ་བ་དང་ཆར་བ་གང་ཡིན་སྟོབ་བྱེད་གྱི་གདུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་
 དུའང་ལྟར་ཡོད་པས། གདུགས་དེའི་འོག་ཁོ་ཆོར་སེམས་པ་བདེ་འཕོལ་ལེར་ངལ་གསོ་ཡིད་ཆོམས་
 པ་ཞིག་བྱས་ཆོག་པའི་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱད་འདུག་སྟེ། «ཕ་སེམས་བྱ་ཚོག་ བྱ་སེམས་
 རྫོ་ཚོག»ཞེས་པ་དེ་དུང་དམའ་འབྱིང་དང་པོའི་བསྐྱབ་དེབ་དུའང་བདམས་ཡོད། རོ་གདོང་
 བས་བལྟས་ན་དེས་བྱ་ཐ་ཤལ་ཅན་འགའི་སྒྲག་པོ་ཞིང་ཞེ་མེར་བའི་སྦྱོང་ལམ་མི་ཏུ་བལྟན་ཉེ་རྗེས་
 རབས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་མི་དུང་བར་སྤུལ་བའི་སྟོབ་གསའི་རིན་ཐང་ཉིག་ཅམ་ཐོན་ཡོད་
 མོད། ཟུར་གཞན་ཞིག་ནས་བསམས་ན། བྱ་དེ་དག་གི་ཚོད་གཞིར་ལྟར་བའི་ནོར་བྱ་དེ་ནོར་བྱ་
 རོ་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དེས་རྗེས་རབས་པ་ཡོངས་དང་ལྟག་པར་དུ་ན་གཞོན་

སྒྲིབ་མ་ནམས་ལ་བྱན་གསོ་དང་རན་སྒྲུལ། ཐབས་རྒྱས་སོགས་བསྐྱེལ་བ་ལྟ་བུར་ཡང་སོང་འདུག་
པས། འདི་ལྟ་བུ་ལ་ད་བྱུང་ར་ཆོས་སྒྲོ་ཡུན་རིང་བརྟེན་ནས་དབྱུང་བ་གཏོང་དགོས་པ་ལས།
སྒྲིབ་དོར་དབྱུང་འཛིག་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲིབ་མའི་བསྐྱེལ་གཞི་རྒྱ་བདམས་ན་དགེ་སྒྲོན་གཉིས་ལས་
སྒྲོན་མི་ཆེ་བའི་ངེས་པའང་མེད། དེ་བས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་རང་རེའི་སྒྲིག་སོགས་པ་ཡོངས་དང་ལྟག་
དོན་བསྐྱེལ་གཞི་ཚོ་མ་སྒྲིག་པ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་ནས་གཟབ་དགོས་པར་འདོད།

སྒྱུར་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་ཉེས་སྒྲོན་གྱི་ཆ་མང་པོས་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་ཅེ་ནས་སེན་ཅེའི་
བར་དུ་བ་སྒྱུའི་བྱ་ག་བཞིན་མ་ཁྲབ་ས་མེད་ཀྱང་། ཡོད་ཆད་བཏང་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོང་ནས་མགོ་རྩམ་
ལག་རྩམ་དུ་བསྐྱར་ན་ནི་བསམ་གཟུངས་ནས་རང་གིས་རང་གི་སྒྲ་ལ་ཆོགས་ནང་དུ་དབྱིག་པ་བྱངས་བ་
ལྟ་བུ་ལས་མ་འདས་ཏེ། དེས་ནམ་ཡང་ཁྱོད་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཁེངས་ཤིང་ཚལ་རྒྱག་རྒྱས་པའི་ལྷན་པོ་
ལ་ཆོད་འཛིན་དང་ཉམས་ཆག་གཏོང་གི་དུ། དགེ་ཆོས་ལགས་ཀྱིས་“ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སྒྲོགས་གང་
ནས་ཀྱང་གནད་ཆེན་པོ་རེ་རྟོག་བྱས་པས། ཇི་ལྟ་གྱིས་འདོར་བ་དང་ཇི་ལྟ་གྱིས་ལེན་པ་འདི་གཉིས་
ཀ་ཡང་ནམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་ལས་མ་ཡིན།”ཞེས་གསུངས་བ་པའོ། ད་ནི་ར་ཆོས་ཀྱང་སྒྲོབས་པ་
ཆེན་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དང་རང་ཉིང་གི་སྒྲོན་ཆ་མཐའ་དག་ཙ་བ་ནས་མགོ་ཉིང་སྒྲོག་ཉེ་
བསྒྲིག་དགོས་པ་དང་། བསྒྲིགས་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཆད་བཅས་སྒྲུར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་
གཞིལ་དགོས་པ་ཡིན། ལྟོས་དང་། འཆོ་བའི་བྱི་ནང་བར་གསུམ་ན་དངོས་པོའི་གཤེས་ལྷགས་
དང་འགལ་ཞིང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོམ་ཁ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་དངོས་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་རེའི་
མདུན་སྒྲོད་ཀྱི་གོམ་ཁ་སྒྲོག་གིས་གཙུག་བཞིན་ཡོད་པས། ད་ནི་རང་མགོ་རང་གིས་གཤོགས་ནས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནར་སྒྲོགས་པ་ལས་རང་གཞན་ཀྱན་གྱི་སྒྲོན་ལ་མཐུབ་ཀྱི་བསྐྱེལ་ཏེ་བཅས་སྒྲུར་བྱ་རྒྱ་
ཅང་གལ་ཆེ་སྟེ་མོ། །

པའི་དང་སེམས་སྒྲིག་ཞིབ་འབྲི་བྱས་པ་དང་། བཅ་ཞིག་གནས་གཤིས་འཕྱར་ཤོག་གི་དབང་
 ལས་སྒྲིན་པ་ནག་པོའི་གྲིབ་མས་པད་མའི་ཐུལ་མངར་ལ་རྩལ་བའི་གཡུ་རྒྱུང་དག་སྒྲིན་སྒྲོ་བྱར་དུ་པད་
 མའི་སྒྲིག་ས་སུ་འབྱམས་ནས་འཆི་བའི་སྒྲིག་བཟུལ་གྱི་གདུང་བ་ལས་འཁོར་བ་ནི་སྒྲིག་བཟུལ་གྱི་གཞི་
 མ་དང་། འཆི་བ་ནམ་འོངས་ཆ་མེད་ཡིན་པ་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ལ་སྒྲིང་བོ་མེད་པ། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་དམ་པའི་ལྟ་ཆོས་ནི་ཆོ་འདི་ལྟུག་ཉིས་ཀར་མན་ཞིང་འཁོར་བའི་སྒྲིག་བཟུལ་
 གྱི་གནས་ལས་བསྒྲོལ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་གཅིག་ཕྱི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་ནང་བསྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་
 པའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་མི་ཆོ་དང་སྒྲི་ཆོག་ས་གྱི་སྒྲིག་ས་སྒྲི་འབྲེལ་བྱུང་པ་དཔེར་ན། “འཆི་
 བའི་སྒྲིན་མང་སྒྲོ་བྱར་སྒྲོ་བྱར། །བདེ་སྒྲིག་འཕྱར་བ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག། འཆི་བདག་སྒྲིན་མ་རེ་ཉེ་རེ་
 ཉེ། །སྒྲིད་འདྲིང་དང་ལ་ཆོ་འདས་ན། །འདི་རྣང་བདེ་ལ་སྒྲིང་བོ་མི་འདུག། འཁོར་བའི་བྱ་བ་བྲེལ་
 མའི་རྣམ་གཤམ་། །འབྲུལ་དང་ཡུན་དུ་འཛད་པ་མི་འདུག། ཆོ་འདིའི་འདུག་ཆུས་ཡུན་དུ་འབད་
 གྱང་། །ཆོ་ཆད་རྟོགས་ན་སྒྲིང་བོ་མི་འདུག།”བྱས་པ་དང་“མངོས་ཀྱང་མི་རྟག་འཁོར་བའི་མཚན་
 ཉིད། །འབྱོར་གྱང་མི་རྟག་སྒྲི་མའི་འོངས་སྒྲིད། །སྒྲིད་གྱང་མི་རྩམས་འདྲིང་ཡོན་བསྒྲི་བྲིད། །སྒྲིང་
 བོ་མེད་པ་འཁོར་བའི་གནས་ལྷགས། །”ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཞེན་ལོག་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དེ་
 ལྟ་བུའི་འོག་ནས་ཐོན་པའི་ཆོ་མ་རིག་གི་བསམ་སྒྲོས་ང་ཆོ་ལ་དངོས་ཡོད་སྒྲིག་བཟུལ་གྱི་མདུན་ནས་
 བཅ་ཡང་སྒྲི་བྱར་དང་བག་འཁུམས་ཐ་ན་བན་གཤིས་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་གྱང་ཡུན་གྱིས་བསྒྲིད་གྱིན་
 གདའ། མི་ནི་རིག་གནས་གྱི་ཐོན་འབྲས་དང་། རིག་གནས་ནི་མིའི་གསར་བསྐྱར་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་ང་ཆོའི་མི་དང་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ངས་ཅན་རེ་
 རྟོགས་ཐུབ། རིག་གནས་ག་འདྲ་རེ་ཡིན་རུང་དེ་ཡང་སོག་མར་མིའི་རང་གི་འཆི་བའི་ཁོར་ཡུག་གི་
 ཆ་སྒྲིན་ནམ་དགོས་དབང་ལ་བསྒྲིན་ནས་བྱང་བ་དང་། དུས་གྱི་འཕོ་འཕྱར་དབང་གིས་རིག་
 གནས་ལ་དུས་རབས་གྱི་ཆད་བཀག་རང་བཞིན་རིམ་གྱིས་བྱང་སྒྲིན་ང་ཆོའི་དུས་རབས་གྱི་ཆད་
 བཀག་རང་བཞིན་ལ་རྗེས་དཔག་གི་དོགས་སྒྲོང་དང་དགག་སྒྲིབ་སྒྲིང་སྒྲོ་བས་མ་ལུན་ཆོ་རིག་གནས་
 གྱི་འབྲེལ་བྱས་ནི་བདེ་ཐང་ངམ་གོང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་ཁག་གོ སྒྲི་ཆོག་ས་གྱི་གོང་འབྲེལ་དང་མིའི་
 བསམ་སྒྲོ་ཡི་འབྲེལ་འཕྱར་ཡང་ན་མིའི་རིན་ཐང་གི་ལྟ་ཆུལ་སྒྲིག་ས་སྒྲི་མང་པོའི་ཐད་ལ་རིག་
 གནས་གྱི་ཤན་ཤུགས་མི་དམན་པ་བཞག་པ་དང་མིའི་འཆི་བའི་རྩལ་སྒྲིང་ས་གྱི་རིག་གནས་གྱི་མ་

བ་བསྐྱུགས་པ་ནི་དངོས་ནས་ཨ་འུ་བསམ་པའི་རྒྱལ་ཁ་སྒྲིལ་ཐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནམ།
 “ཡིད་འོང་འདྲོད་ཡོན་ཡུལ་ལྗོངས་ལོངས་སྤྱོད། །ཡིད་དུ་མི་འོང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཐུག་བཟུལ། །”^①དང་
 “ཨེ་མ་འབྲུལ་ཐུང་འཁོར་བའི་འཇིག་རྟེན་པ། །འདུས་བྱས་སྒྱིང་པོ་མེད་ལ་རྟག་པར་འཇིག། །ཕྱི་
 རྩོད་རྩོད་ཀྱི་འབྲུང་བའི་ཁམས་མི་རྟག། བར་བཅུད་སྦྱིལ་གྱི་མེམས་ཅན་ཆེ་མི་རྟག། བར་དུ་དུས་བཞི་
 ནམ་ཟླའི་དཔལ་མི་རྟག། རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་དམ་པའི་སྦྱིས་བུ་ཡང་། །”^②ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་ཐུན་
 ཆོགས་དང་མི་ཆེ་རིན་ཐང་ལ་བཙོན་ལེན་མི་བྱེད་པར་འཆོ་བ་དང་ཁ་བྲལ་དུ་གནས་པའི་སྦྱི་བ་ཕྱི་
 མའམ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱས་པས་མཐའ་མར་འཇིག་
 རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་དུ་གཉེར་བྱུང་མེད་ལ། འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱང་བཙོན་ལམ་ངམ་
 མངོན་འབྱུང་ཅི་ཡང་བྱེད་ཐུབ་མེད་པར་བར་མཆམས་ཤིག་ནས་མི་མིན་འདྲེ་མིན་ཀྱི་འཆོ་བ་རོལ་
 གྱིན་མཆིས་པ་ལོ་རྒྱུས་དང་མངོན་སྲུང་ལས་བདེན་པར་བྱུང་འདུག ཡོན་ཏན་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ་
 ཆོམ་པ་པོ་ཡིན་ནའང་ཆོག་གང་ལྟར་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ལི་བཙོན་བཞོད་པ་དེ་དག་ནི་དངོས་ཡོད་
 སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ནམ་ཡང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རིན་ཐང་མན་རྒྱས་དང་ཁ་བྲལ་མི་
 རུང་ལ། ཡོན་ཏན་པའི་འགན་རྒྱས་ཀྱང་སྒྲོ་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 དང་སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་ཁ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་འདྲོན་རྒྱ་ནི་ཁོ་ཆོའི་ཕྱོག་དུ་མེད་པའི་འགན་ཁྱི་
 ཉག་གཅིག་གོ ཡིད་ཕངས་བ་ཞིག་ལ་ང་ཆོའི་ཡོན་ཏན་པ་ཆོས་ནམ་ཡང་དངོས་ཡོད་དང་མི་
 འཆམས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་ཤིག་དང་མི་གཤིས་དང་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རིག་གནས་
 ཀྱི་འཕེལ་ཁ་ཞིག་སྒྲིང་བ་མ་ཟད་ད་དུང་དུས་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲོ་འདུག་སྦྱོང་གསུམ་དང་གོང་ཐང་གཅོད་
 རྩོགས་ཀྱི་པོ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་སྦྱང་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་“དཀོན་
 མཆོག”ལ་རྒྱབས་བཙོལ་ནས་འཆོ་བ་ཡིན། 《གཏམ་པད་མའི་ཆལ་ཀྱི་སྒྲོས་གར་》ནང་གི་གཡུ་རྒྱུང་
 དང་གཤེར་རྒྱུང་གི་བྱུན་མོང་གི་མི་གཤིས་ཁྱད་ཆོས་ལས་བོད་རང་གི་སྦྱི་མཐུན་ཀྱི་མི་གཤིས་བཅུས་
 གཟུགས་(繪影) ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ་“སྒྲོ་ཁོག་ཡངས་ལ་གསར་འགྲོགས་མེད་པ། རྒྱ་བ་ལྟོད་པ།
 གཏོང་ལ་དགའ་བ། ངང་རྒྱད་འཇམ་པ། ཆོས་ལ་དཀར་བ། གཡོ་སྒྲུ་མེད་པ། ཐུག་དོག་
 དང་མིག་མེར་རྒྱུང་བ།”^③བཅས་ཀྱི་མེམས་ཁམས་ཀྱི་གཏིང་རྣམ་ན་གནས་པ་ནི་ནམ་ཡང་རྒྱུང་བུའི་
 རྒྱུང་འཇགས་ཀྱི་རྒྱ་ངོས་ལྟར་འཕྲོ་འབྱུང་དང་གསར་གཏོད་ཡང་ན་གཏོར་བཤིག་དང་དོགས་སྦྱང་

ཁྱེད་མཆོས་མོད། རྟོན་དངོས་སུ་རང་གི་མིག་མདུན་ན་ཤ་ཁྲག་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལས་ཐུབ་
པའི་ཡུལ་མི་སྐྱེ་བ་ཆུ་ཆུ་ནམས་ཀྱི་ཡང་བའི་འཆོ་གནས་ལ་ཡོན་ཏན་པའམ་ཚྭ་པ་པོ་ཞིག་གིས་འགན་
དུ་འཁུར་དགོས་པའི་ཆ་བའི་ཆ་ཁྱེད་ཀྱང་མ་ལྟོན་པ་ཞིག་གིས་ད་དུང་ངོ་སོ་དང་རྒྱ་འབྲས་ག་འདྲ་
ཞིག་གི་རྒྱ་མའི་ཆད་གཞི་ནས་“འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ”ཟེང་མོད་དམ། རྟོན་དམ་པའི་ཐུག་
བཟུལ་ནི་རྒྱ་མེད་ཚེ་ཐུག་ལྟ་བུའི་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ཐུག་བཟུལ་དང་། ཁྱིམ་ཤོར་སྟོག་ཤོར་ལྟ་བུའི་བྲག་
གཡོག་གི་ཐུག་བཟུལ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ང་ཆོད་རྒྱབས་ཆེན་ཀྱི་རིག་གནས་སམ་ཚྭ་པ་པོ་ཞིག་གིས་
བཤད་པའི་“དུག་གསུམ་”དང་“བདག་འཇིག་”ཀྱི་ཐུག་བཟུལ་རེད། ལོ་རྒྱུས་ལ་འབྲད་བཅད་དང་
ཐུར་བཅད་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་ཞིབ་མོར་ཐེངས་གཅིག་བཟུས་པ་ན་མི་རང་གི་ཐུག་བཟུལ་ནི་རྒྱ་ཆ་ན་འཆོད་
མི་རྟག་དུས་ཐུང་གི་ཐུག་བཟུལ་ནི་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ་པེ་བྱུ་ལད་ཁྲས་(被德拉克)གསུང་
བ་ལྟར་“ཆེ་སྟོག་གི་མཛེས་པ་ནི་ཁོའི་སྐད་ཅིག་མའི་རང་བཞིན་ལས་ཐུབ་པ་དང་”གལ་ཏེ་“འཆོ་བ་
དང་ཐུག་བཟུལ་མེད་ཆེ་མི་ཆེ་ནི་ཆ་ཆར་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་”ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན། མའི་རིགས་ཀྱི་
རྟོན་དམ་པའི་ཐུག་བཟུལ་ནི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱིག་གཞི་ཆ་ཆར་མིན་པ། དམངས་གཙོ་ཡི་ལམ་ལུགས་
ཁྱབ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་རྒྱང་བ་ཡང་ན་རང་ཐུང་གི་གཞོན་པ་ལ་ཇེས་དཔག་གིས་རྟོགས་དཔྱད་དང་བརྒྱར་
བཀོད་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱའི་མ་ལག་ཉིད་ད་དུང་རྟོགས་མ་རྒྱས་པ་ལས་ཐུང་བ་ཡིན་པ་མ་གཞོགས།
《གཏམ་བད་མའི་ཆལ་ཀྱི་རྣམས་གར》ལས་གསུངས་པ་ལྟར་“བདེ་མྱིད་དཔལ་འདི་འབད་པས་”
ཡིན། །ཐུགས་ཀྱི་ཐུབ་པ་ཚུན་བསགས་བསྟན་ནམས་”ཞེས་པའི་“ཚུན་བསགས་”ལས་དབང་བྱ་བའི་
རྟོག་ཐུར་ཀྱི་རྟོགས་ཐུགས་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན། ང་ཆོད་དུས་ཀྱི་ཆན་པོའི་ལག་མཐུལ་ནས་ནམ་
ཡང་ཁོར་ཡུག་དང་བརྒྱན་ནས་འཆོ་བ་ལས་མའི་རང་གི་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོར་
ཡུག་བརྒྱར་བཀོད་དང་འཆོ་བ་ཇི་ལོགས་སུ་གཏོང་མི་ཤེས་ཁྱེད་ང་ཆོ་ལ་ནམ་ཡང་ཡར་རྒྱས་གོང་
འཕེལ་ཀྱི་འབྲལ་ཐུགས་ཀྱང་མེད་འགྲོ། ཡིན་ཡང་རིག་གནས་དང་ཚྭ་པ་པོ་ཞིག་གི་འགན་ཁུར་ནི་
རྟག་རྟག་འཆོ་བའི་དཀའ་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ཁ་དེ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟོད་བྱ་ཡི་གདམས་རག་དང་ལྷོང་
རྟོགས་གནང་བ་ལས་དུས་ཆེད་རྟོགས་མེད་ཀྱི་ནང་དུ་དངོས་ཡོད་འཆོ་བ་དང་རྒྱང་དུ་རིང་བའི་“མ་
རྣམས་”བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མོད་མའི་ཞིང་འཕྲོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆད་དང་ལོ་རྒྱའི་
དཀའ་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱལ་ཁྲག་གི་བཟུལ་པའི་ལག་རྒྱང་དེ་དག་དང་འཆོ་བའི་མཐའ་

མཆོམས་ནས་འདྲེ་ལོག་ཕྱག་གིན་པའི་ནམ་ཤེས་གསོན་པོ་དེ་དག་གི་གཉིས་ཆུང་དང་ལྷན་པུ་ལ་དག་
མཐོང་བ་ན་ད་རུང་“ཉིན་མོའི་འུག་པ”ཡི་ཚུལ་འཆོས་འཛིན་ནམ། ཡང་ན་གོང་ཐང་ཡོད་ཆད་ལ་
སྤར་ཡང་བདེན་འུགས་ཀྱི་ཐུ་མའི་སྤྲོང་ནས་ཆད་འཇལ་དགོས་སོང་། མདོར་ན། 《གཏམ་པད་
མའི་ཆལ་གྱི་སྒྲོལ་གར་》ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གི་བསམ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་རིག་པ་ལས་
ང་ཆོ་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་ཁ་བྲལ་ལ་བྱུན་མོང་ངམ་ཆོགས་པའི་རིན་ཐང་ལ་གཏོར་
བཞིག་བཏང་བ་མ་ཟད་འཆོ་བའི་བཙོན་སེམས་དང་འདྲོད་ཡོན་གྱི་རེ་བ་ལའང་བཙེ་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཡུན་གྱིས་འགགས་སུ་བཅུག རུས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་འཆོ་བ་ནི་སྒྲོག་གི་དབང་པོ་ཤོར་བའི་
ལམ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གསུམ། སྒྲོ་གར་སྤྲོང་ལྟུང་གི་དགེ་མཆོན།

གཡུ་ཐུང་གི་སྒྲོ་གར་ནི་རང་ཐུང་ཕྱིན་ངན་གྱིས་གནོད་འཆོ་ལས་བཙོས་པའི་སྒྲོ་གར་དང་།
ལོ་རྒྱ་དང་རུས་རབས་བཟང་མེད་ཀྱི་ནང་རུང་ཆོའི་སྒྲོ་གར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འཆོལ་རྟོག་དང་ཞིབ་
འཇུག་ཕྱིན་པ་ཡར་ཞོག་ཐ་ན་མགོ་པོ་ས་ལ་གཏུགས་ནས་བག་འཁུམས་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་བསམ་པའི་ཐུལ་
ཁ་སྒོམ་ནས་བཟུང་པ་རེད། ལོ་རྒྱས་ལ་ཕྱིར་བལྟ་རེ་དང་འབྱུང་འབྱུར་ལ་བསམ་གཞིགས་རེ་
བཏང་ན་ང་ཆོའི་ད་རུང་རང་ཐུང་དང་དངོས་ཡོད་གྱིས་བཙོས་པའི་གནོད་འཆོ་མཐའ་དག་ལ་
གདོང་ཁ་མི་གཏོད་པར་ཡོད་ཆད་“ལས་དབང”དང་“སྒྲོན་བསགས”ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ནས་འཇུག་
དུགས་ན། ནམ་ཞིག་གཡུ་ཐུང་གཅིག་གཉིས་ཙམ་འཆི་ལམ་རུ་བརྒྱུངས་བ་ནི་མ་ཡིན་པར།
ཐུང་མའི་རིགས་རྒྱད་འདི་ཉིད་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱང་ནག་སྒྲོག་དམར་གྱི་འཇིགས་ལྷང་ཁྲོད་
ནས་ཐུ་ཡི་རྒྱངས་པ་ལྟར་གར་སོང་ཆ་མེད་རུ་འགྲོ་ངེས་རེད། འདི་ནི་ལོ་རྒྱས་འཕེལ་ཁ་ཡི་ཆོས་
ཉིད་དང་མའི་རིགས་འཕེལ་འབྱུར་གྱི་སྒྲོ་གར་ཀྱང་ཡིན། དེ་བས་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་གར་མི་འབྱུང་
བའི་ཐབས་ལམ་ལ་ངེས་པར་རུ་ཚུལ་རིག་གི་བསམ་སྒྲུབ་སྤྱི་སྒྲོག་ལ་སྒྲོ་གར་སྤྲོང་ལྟུང་གིས་ས་པོན་
འདེབས་འཇུགས་ཕྱིན་དགོས་སོང་། ཚུལ་རིག་ནི་མའི་སྤྱི་སྒྲོག་གསར་འཇུགས་ཀྱི་དགེ་མཆོན་ལྟ་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མི་རང་གི་བསམ་པའི་ཐུབ་སྤྲུངས་སམ་འབྱེར་སོ་ཞིག་གིས་ཚུལ་རིག་ལ་དེ་
བས་དག་འཛིན་ཆེ་བས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱང་སྒྲོག་ནས་ང་ཆོའི་ངེས་པར་རུ་ཚུལ་རིག་གི་ས་ཞིང་སྤྲོང་

ཐོད་མིའི་ནད་རྩི་དང་འཕྲོག་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་མེམས་ཁམས་ལ་བརྟེ་མེད་ཀྱིས་གཤག་
བཅས་དང་སྒྲ་སྒྲིག་གསར་འཛུགས་ཕྱེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ན་བྱུག་གི་གོ་རིམ་རིང་མོ་རེ་དང་ཉ་ཅང་
དཀའ་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཀྱོག་ཀྱོག་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཆོ་དུས་རབས་གསར་པའི་ནད་གི་གཞོན་
སྤྱིས་ཕོ་ཕོ་སྤྱད་དང་སྤྱ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་ངེས་པར་དུ་དང་དུ་ལེན་དགོས་པའི་འགན་འབྲི་ཕྱི་ཕོ་ཕོ་ཞིག་ཡིན་
པ་ལ་རྒྱའི་ན་གཞོན་བསམ་སྒྲོ་བ་ལེ་ཅའི་(余杰)ལགས་ཀྱིས་“ང་ཆོའི་བརྒྱར་མི་ཅུང་། ང་ཆོའི་
བརྒྱར་ཐེངས་རེ་རེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཁའི་ཐབ་ལ་ཆ་བཏབ་པ་དང་ཆ་འདྲ་བར་སྒྲ་ལ་དངོས་ནས་
ང་ཆོའི་བཤོལ་ཀྱང་མི་ཅུང་། ང་ཆོའི་བཤོལ་ཐེངས་རེ་རེ་ནི་དུན་པའི་ཐེབས་རིས་ཀྱི་ངོས་ལ་བརྟུས་
དམོད་ཀྱི་འབྱར་རིས་བྱིས་པ་མ་ཡིན་ནམ་”ཞེས་པ་ནི་དེང་གི་ཐོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་དང་མཐུན་པའི་
ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་གསལ་བར་སྤང་། དེ་ན་དོན་དམ་པའི་ང་ཆོའི་གང་ཞིག་ནི་བརྒྱར་མི་ཅུང་
ལ་གང་ཞིག་གཞོལ་མི་ཉན་ཞེས་ན། ང་ཆོ་རང་ཉིད་འཆོ་སྤྱད་ཕྱེད་པའི་སའི་སྒྲ་ནར་མོ་འདི་དང་
མི་རང་ཉིད་ལ་ལྟན་སྤྱིས་ནས་དབང་བའི་ཁེ་དབང་དང་འཛོན་ཐང་ནམས་བརྒྱར་མི་ཅུང་ལ།
འཁོར་བ་ནི་ཕྱག་བཟུལ་དང་དངོས་ཡོད་ནི་གཤུག་རྒྱབ་ཡིན་ཅུང་དོན་དངོས་ལ་ད་དུང་གཡོལ་མི་
ཉན་པ་དེ་དག་ཡིན། བརྒྱར་མི་ཅུང་བ་དང་གཡོལ་མི་ཉན་པའི་སྤྱིང་སྤྱོདས་དེ་ནི་སྤྱི་གར་སྤྱིང་
སྤྱོདས་ཀྱི་ས་ཐོན་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། 《གཏམ་པད་མའི་ཆལ་ཀྱི་རྒྱས་གར་》ལྟ་བུའི་
འཁོར་བའི་ཕྱག་བཟུལ་ལ་གཡོལ་བའི་རིག་གནས་སམ་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་གི་སྤང་ཐོག་ནས་འབྱུང་ག་ལ་
མིད། སྤྱི་གར་སྤྱིང་སྤྱོདས་ལས་ང་ཆོའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱག་བཟུལ་ཀྱི་ངོ་ཐོ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཅི་ལྟར་
གདོང་གཏོང་དང་ཐག་གཅོད་ཕྱེད་པའི་མི་གཤེས་དང་མཐུན་པའི་བསམ་སྒྲོའི་ལྟ་བའམ་སྤྱིང་སྤྱོདས་
ཤིག་སྤྱིན་བྱུང་ལ་ཡང་ན་སྤྱི་གར་སྤྱིང་སྤྱོདས་ལས་ང་ཆོ་ལ་རང་བྱུང་གིས་གཞོད་པའི་ཆགས་འཇིག་
དང་ལྷགས་མིན་ཀྱི་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ནས་ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་དབང་ཆ་ལ་
བརྩོན་ལེན་ཕྱེད་རྒྱ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེ་སྤྱིད་ནི་སོས་དལ་བག་ཐེབས་དང་འདོད་རྒྱུང་ཆོག་
ཤེས་སོགས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱུང་དངོས་གཏོད་མེད་པའི་འཆོ་བ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་སྤྱི་གར་ནམ་ཡང་
ངོམས་པ་མེད་པའི་མདུན་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོདས་ཤིག་དང་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་
ནས་བརྩོན་ལེན་ཕྱེད་རྒྱ་ཞིག་དང་། མིའི་དོན་དམ་པའི་རིན་ཐང་ནི་ཀྱན་སྤྱིད་དང་དགེ་ལྷན་གི་
བར་མཆོམས་ཤིག་ནས་དཔེ་བ་གཙུག་པོ་མ་ཡིན་པར་མིའི་རང་གི་བརྩོན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཆོགས་

ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གོང་འཕེལ་ལ་དགེ་མཚན་ནི་བསྐྱུན་རྒྱ་དང་མི་རང་གི་འཛོན་ཐང་སྒྲིག་འདོན་བྱེད་རྒྱ་
 དེ་ཡིན། མདོར་ན་རྒྱུ་གར་སྒྲིང་སྒྲོབས་ལས་ང་ཚོའི་དུས་རབས་དང་དངོས་ཡོད་ལ་མི་འཚམ་པའི་
 བྱ་ཁྲོག་གི་མིག་ཤེལ་ཉིད་ལ་དངས་གཙང་གི་ཤེལ་སྒྲོག་གཞན་ཞིག་བརྒྱུས་སོར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཁོར་
 དུག་བསྐྱུན་པ་རེད། མི་རིགས་ཤིག་གི་ཉམས་ཀྱང་ནི་རིག་གནས་ཤིག་གི་ཉམས་ཀྱང་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཐུབ་ལ། རང་རིགས་ཐོད་པ་ལ་མཚོན་ན་གན་འཁོར་བྱ་ལགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་
 “མདོན་སྐྱུ་འདུ་ཤེས་དང་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་སྤངས་ཏེ་རྗེས་དཔག་གི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་
 བསམ་སྒྲུའི་མ་ལག་འབྲུས་ཚང་ཞིག་འཇུགས་དཀའ་བ་ནི་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དངོས་ཡོད་ཀྱི་མདུན་དུ་
 གཉོམ་ཆུང་རུས་མེད་དུ་སྒྱུར་ཚར་བའི་རྒྱ་ཡིན”ཟེར་བ་ལ་བདེན་ཁ་ཆེན་པོ་འདུག ང་ཚོའི་རིག་
 གནས་ཀྱིས་མིའི་འཇིག་རྟེན་ལ་འཚོལ་རྟོག་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་མི་གཙུག་བར་དེ་ལས་སྒྲིག་ཏེ་ཡུལ་
 གཞན་ཞིག་ལ་རྟོག་འཇུག་བྱེད་རྒྱ་ལས་ང་ཚོ་ནམ་ཡང་མི་བྱ་བའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་
 བྲལ་ཏེ་བྱན་གཤིས་ཀྱི་རང་ཚུགས་བཟུང་། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཐོད་མིའི་གདོད་མ་ནས་ཐུབ་པའི་
 མི་གཤིས་མ་ཡིན་ཏེ། ང་ཚོའི་ད་ལྟ་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དང་དུན་ཉོང་གཉེར་ཡིག་སོགས་
 ལས་ང་ཚོའི་ཐོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ཅན་གྱི་མི་གཤིས་ཏེ་དཔལ་མཛངས་མཁས་གསུམ་
 ལ་བསྟོད་པ་དང་གོང་བཀུར་བྱ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་དུག་དང་ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་འདོད་ཡོན་སྐྱུ་
 ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་དང་མཐུན་བཞེད་བཟུར་སོགས་ཀྱི་མི་གཤིས་ཏེ་
 མདོར་ན་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཡོད་ཚད་འཇིག་རྟེན་སྐྱུ་ཚོགས་ཀྱི་དར་འཕེལ་དཀྱིལ་སྒྲིང་དུ་བཟུང་བ་ནི་
 དངོས་ནས་རྒྱུ་གར་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཀྱི་གལ་ཚུགས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཤིག་ཆགས་འདུག
 འོ་ན་དེར་གི་དུས་འདིར་ཡོད་ཚད་ཐུར་མ་ཨ་བྲ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་དུག་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་
 འདི་ཡང་སྐྱབ་མི་ཐོད་གན་ཀྱང་བཤད་མི་ཐོད་པར་ཤེས་རྟོག་དུན་ཤིང་མེད་པའི་མི་གཤིས་ནད་རྩི་
 གནས་བབ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྒྱུ་གར་སྒྲིང་སྒྲོབས་སྤང་བ་ན་དངོས་ནས་སྒྲ་སྒྲིག་གསར་འཇུགས་ཀྱི་
 དགེ་མཚན་ལྡན་པར་འདུག རྒྱ་མཚན་ལ་མི་ནི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། ང་ཚོའི་ཡང་བའི་
 འཚོ་གནས་དང་དངོས་ཡོད་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རུས་མེད་དང་སྤྱིད་ལུག་ལས་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་
 གཞན་སྤྱི་ཞིག་གི་འང་བཞོད་སྤྱིག་དང་སྒྲིགས་འབྱེར་གྱིས་བཅོ་མི་སྤྱིད། །ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་རྗེས་ལུས་
 དང་རུས་མེད་ཉམ་ང་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཤེས་ཡོན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་དམུད་ཤེས་ལས་རྟོགས་

ཀྱིན་མཆིས་མོད། རིག་གནས་ཀྱིས་མི་ནམས་ལ་ཐུག་བཟུལ་དེའི་ཁྲོད་ནས་ཇི་ལྟར་གདོང་ཁ་
གཏོང་དགོས་པའི་གདམ་ངག་གམ་ཡང་ན་དཀའ་ངལ་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྟབས་བྱུགས་
ཤིག་ཐུན་མ་ཐུབ་པའི་སྤྱི་ལས་པོད་མི་ནམས་ནམ་ཡང་སྟན་ངག་གི་ཏུ་སྐད་རེ་དང་ནད་རྩ་ཡིས་ན་
བྱག་རེ་ཐུན་པ་ལས་གར་འགྲོ་ཆ་མེད་ཀྱི་གནས་འདི་ལ་སྦྱོར་གར་སྟོང་སྟབས་ལྟ་བུའི་མི་ཆེ་ལྟ་བུའམ་
རིན་ཐང་ལྟ་བུ་གསར་བ་ཞིག་གིས་པོན་བཏབ་ཐུང་ན་ངེས་པར་དུ་བཟུན་བཤེར་གྱི་པོད་མིའི་བསམ་
ཐོའི་ས་ཁོང་གི་སྟོང་ནས་ཐུང་མདོག་གི་ཐུ་གུ་རྒྱས་པ་ནི་ཁག་ཐེག་རེད། དེ་ནི་པོད་བཅན་པོའི་ལོ་
རྒྱས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་འཛམ་གླིང་སྟོན་ཐོན་མི་རིགས་དག་གི་ལོ་རྒྱས་ལས་རྒྱུད་བྱས་ཐིན་པའི་
སྟོན་ཆོག་རེད། སྦྱོར་གར་སྟོང་སྟབས་ཀྱི་བསམ་ཐོའི་ལས་ར་ཆོའི་འཆོ་བ་གསར་བའམ་རིན་ཐང་
གསར་བ་ཞིག་འཆོལ་བ་ལ་དབྱུག་བྱས་ཐུང་ལ་“ཐུར་མ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་ལ། དཔལ་
པོའང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུན་པ་རེད། ཐུར་མ་ནི་ནམ་ཡང་ཐུར་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ལ། དཔལ་
པོའང་དེ་བས་ཐུར། གཙོ་བོ་ནི་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་ལ་བཅངས་པའི་འདམ་ཀ་ལས་ཐུབ་པར་ཐུང་
ལ”ཅེས་པའི་པོད་ལ་མཆོན་ནའང་ཕམ་ཁ་ཡོད་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ཁོར་ལུག་དང་
འཛམ་གླིང་འཕྱུར་ཐོག་གི་དོན་ཐུན་དག་ལ་གོ་མེད་མཐོང་མེད་ཀྱི་སྒྲུལ་དུ་གནས་ནས་རང་ཉིད་ནམ་
ཡང་རྒྱང་རིང་པོའི་ཕ་རོལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཞིག་དང་རིག་གནས་དཀྱིལ་སྟོང་སྟབས་(文化自我中心)
རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་འཆོ་བ་བསྐྱེད་སྤངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་རང་ཉིད་ནམ་ཡང་གཞན་གྱི་དངོས་
སྤང་བདེན་ཐུབ་ཀྱི་འཆོ་བའི་འཇིག་རྟེན་སྒྲུང་ཐུབ་མི་མཐོང་བར། རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་བའི་བདེན་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ན་མེད་པར། དེ་ནི་རྒྱང་རིང་པོ་ཞིག་དང་མདོན་ཉོགས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་
དོན་གཉེར་རྒྱན་ཉོག་སྟོས་བསྐྱངས་ཀྱི་གཞི་ཐུབ་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཡོད་ཆད་རྒྱ་ཡན་ཏུ་བཏང་།
དེ་རིང་གི་འདམ་ཀ་ནི་སང་ཉིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དག་ལས་ར་ཆོའི་ངེས་
བར་དུ་སྟོན་ཆད་ཀྱི་བག་ཆགས་སྟོང་བ་ལ་བཅེ་མེད་ཀྱིས་གཤག་བཅོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་
དང་འཆོ་བར་བཅོན་ལེན་བྱེད་པའི་བསམ་ཐོའི་སྟོང་སྟབས་ཤིག་འདེབས་འཇུགས་བྱེད་པ་ལ་ངེས་
བར་དུ་སྦྱོར་གར་སྟོང་སྟབས་ཀྱི་བསམ་ཐོའི་ཐོག་མའི་སྟོན་འགྲོ་ཡིན། རྒྱ་མཆོན་《གཏམ་པད་མའི་
ཆལ་གྱི་རྒྱས་གར》ལྟ་བུའི་པོད་ཀྱི་སྟོན་རྒྱན་མཆོན་ཉིད་རིག་པ་ལས་པོད་མིའི་བསམ་ཐོ་གཏོང་ས་ནི་
ནང་བསམ་པའི་བཅོས་འཕྱུར་ལས་ཐུའི་དངོས་པོ་ལ་ཁ་གཏོང་མ་ཐུབ་པས། ཡོད་ཆད་གཞན་གྱི་

སྒྲོབས་ཕྱགས་དང་འབྲས་བྱར་རག་པ་ལས་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་གསར་གཏོད་ཀྱི་མྱོང་སྒྲོབས་དང་བསྐྱར་
བཏོད་ཀྱི་བསམ་སྒྲུ་སྐྱོམ་སྐྱོམ་མེད་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ནི་མུ་མེད་ཞི་བདེའི་རྒྱལ་འཛུགས་བཟུང་བ་ལས་
དུས་རབས་ལ་སྒྲོགས་པའི་དངོས་ཡིད་འཛི་བའི་བསམ་སྒྲུ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེ་ནི་ར་ཆོས་དུས་
རབས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ལ་མཛོ་བསམ་མ་བཏང་བས་ཁག ཁོར་ཕྱག་དང་དུས་རབས་ལ་བསྐྱར་
མཁས་པ་ནི་སྒྲོན་མོན་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཉགས་མཆན་དུ་མངོན་ལ། རྒྱ་མཆན་ནི། དངོས་ཡིད་
འཛི་བའི་དགོས་ངེས་རང་བཞིན་ནི་མིའི་ཆོ་སྒྲུག་གི་སྐྱོམ་མེད་གཞི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞི་བྱ་བ་འདིའི་
མྱོང་ནས་ར་ཆོར་ཤེས་ཉགས་འབྱུང་བྱུང་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཚད་མི་ཉག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས།
ལས་དབང་། ཞི་བདེ་བག་ལེབས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་རང་མཆན་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡིན་པར། འཇིག་
ཉིན་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིད་ཚད་རང་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་ནས་ལག་ཐབས་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་དུ་བཟུང་ནས་
སྤྱི་ཆོགས་དང་མ་རྒྱས་ལ་བསྐྱར་པའི་རིན་ཐང་ཞིག་མངོན་འབྱུང་བྱ་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་བས་རིག་
གནས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཚད་འཛིན་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ནི་དངོས་པོའི་འཛི་བའི་བདེན་དངོས་རང་
བཞིན་དང་དུས་རབས་གསར་སྐྱར་ཀྱི་དངོས་དོན་ཚད་བྱ་བ་རེད། དུས་རབས་ཉིད་གཅིག་གི་ཆན་
རྒྱལ་དཔལ་འབྱུང་འབྱུང་ཚུངས་ཀྱི་ཉིན་མོ་འདི་ལ་ར་ཆོར་མུན་ན་གནས་པ་ནི་དཀའ་ཆོགས་དང་
གནད་དོན་ཡང་ན་དོགས་གཞི་གང་མང་ལས་བྱ་བ་པའི་བསྐྱོད་ལམ་རིང་མ་དེ་རེད་ལ། བསྐྱོད་
ལམ་དེ་དག་གི་མུན་ནས་ར་ཆོར་ན་བྱུག་དང་ཕྱག་བཟུལ་སྐྱག་ཏུ་ཁྱར་ནས་མུན་དུ་མ་བསྐྱོད་ན་
ར་ཆོ་ན་མ་ཡང་བྱན་གཡོག་གི་མི་གཤིས་དང་གསར་བསྐྱར་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཉེ་མདོར་ན་ཐ་ཤལ་ཀྱི་རིགས་
རྒྱད་ལས་རན་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་མི་དོ། སྒྲོན་མོན་ཀྱི་རིག་གནས་ལས་རྒྱབས་ཆེན་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་
བསྐྱེད་སྤང་བྱ་བ་ལ། རྒྱབས་ཆེན་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་གསར་གཏོད་དང་འཛི་བའི་རྒྱ་ཆད་ཀྱི་གོང་
འཕེལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བྱ་བ་པ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལ་ན་མ་ཡང་བྱམ་པ་མེད་པའི་འཛི་ལ་སྒྲེག་གི་འདུན་
པ་དང་མྱོང་སྒྲོབས་ནི་ད་གཞི་དེ་ཁོའི་རྒྱབས་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོག་གོ དུས་རབས་གསར་བའི་ནང་གི་མི་ལ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱགས་བསམ་འཛི་བའི་འཛི་ལ་ཉག་གི་མྱོང་སྒྲོབས་དང་གསར་གཏོད་ཀྱི་མྱོང་སྒྲོབས།
ད་དུང་དཀའ་ངལ་གང་དང་གང་ལ་འཕྲད་ན་འང་ཉེན་མཆོང་གི་མྱོང་སྒྲོབས་ལྡན་དགོས་པ་མ་ཟད་
རང་གི་འཛི་གནས་དང་ཁོ་དབང་གི་ཆེད་དུ་འགོག་བྱེད་ཐ་དག་ལ་ཕྱིར་ཁོ་ལ་བྱེད་པའི་མྱོང་སྒྲོབས་
ཀྱང་ལྡན་དགོས་སོ། མྱོང་སྒྲོབས་དེ་དག་གི་སྒྲོན་མོན་ནི་སྤྱི་གར་མྱོང་སྒྲོབས་ཡིན། འཇིག་ཉིན་

ཀྱི་དཀར་ཁག་ཡོད་ཚད་ལ་གདོང་གཏོང་བྱུང་པའི་སྒྲིང་སྒྲིབས་དང་ནམ་ཡང་ཁྱུ་པ་མེད་པའི་
 འཆོལ་རྟོག་གི་སྒྲིང་སྒྲིབས་ཡིན། རྒྱུ་ལྟུང་གི་ལྟུང་གི་ལྟུང་ལ་ཕོ་གུའུ་ཅན་ཅུན་(朱建军)
 ལགས་ཀྱི་“གལ་ཏེ་ཁྱི་མ་ཆང་ཞིག་ནི་ཉེན་མཆོང་གི་ལས་དོན་ལ་དགའ་བས་ན། ཁྱི་མ་ཆང་དེ་ཉེན་
 ཁ་དང་འཇིགས་སྤང་ལ་འབྲུག་པའི་ཆད་ཐིག་ནི་གཞན་ཀྱན་ལས་མཐོ་སྤྱད་ལ། ཡིན་ཡང་ཁྱི་མ་
 ཆང་དེ་གཞན་ཁྱི་མ་སྤྱུ་ལས་ཀྱང་ཆེ་སྒྲིབ་གི་སྒྲིབས་ཤིན་ཏུ་ལྡན་པར་འདུག དཔེར་ན། ཡ་ཤིའི་
 ཁེན་མེ་ཏེ་(牦鹿)ཁྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ནི་ཉེན་མཆོང་ལ་དགའ་བའི་ཁྱི་མ་རྒྱུད་ཅིག་ཡིན་ལ། ཁྱི་མ་རྒྱུད་
 དེའི་ཁྱོད་ནས་རང་བྱུང་རམ་འཆོ་བའི་ཉེན་ཁ་ལས་ཆེ་སྒྲིབ་པོར་བསྐྱུག་ཏུ་བཏང་བའི་མི་གངས་ནི་
 གཞན་ལས་མཐོ། འོན་ཏེ་ཁྱི་མ་རྒྱུད་དེ་ཉེད་ཡ་ཤིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ནས་དར་བྱས་ཆེ་བའི་ཁྱི་མ་རྒྱུད་
 གས་སྤྱུ་གཏོགས་པ་མངོན་གསལ་རེད”ཞུགས་གཞན་ཞིག་གི་སྒྲིབ་ནས་བཤད་ན་རྒྱལ་ཁབ་གང་དང་
 མི་རིགས་གང་ལ་མཆོན་ནའང་། ཉེན་མཆོང་ནི་ཏ་ཅང་འཇིགས་ཉེན་དང་སྤྱག་བསྐྱུ་ལས་
 དོན་དང་། ཡིན་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་ལ་མཆོན་ན་དེ་ནི་ནམ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད་
 པའི་མདུན་བསྐྱུད་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིབ་གི་སྒྲིབས་ཤིན་ཏུ་ལྡན་པའི་ཁྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབས་ཤིན་ཏུ་
 སྤྱུ་ལ་བ་མ་རེད་དམ། འཛམ་
 སྐྱིང་མའི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་གསར་གཏོང་གི་བྱུང་འབྲས་གང་ཞིག་ཉེན་མཆོང་དང་ཁ་བྱུ་ལ་
 ནས་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རང་ནས་ཆེ་སྒྲིབ་རྒྱས་བྱུང་ལ། དཔེར་ན། དེང་རབས་ཆན་ཆལ་གྲུབ་
 འབྲས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ནས་སྤྱིར་ན། གནམ་གྱི་མེ་འཁོར། སྒྲིབ་ ཁ་པར་སོགས་གངས་ལས་འདས་
 པའི་བྱ་དངོས་གསར་བ་དེ་དག་གི་འབྲས་སྐྱར་དང་མའི་རིགས་མདུན་བསྐྱུད་ཀྱི་སྒྲིབས་ཤིན་ཏུ་
 ཁྱོད་ན་ཉེན་མཆོང་ནི་ཏ་ཅང་གཞན་པའི་སྒྲིབས་ཤིན་ཏུ་གསོན་པོ་ཞིག་གོ ཉེན་མཆོང་གི་སྒྲིང་
 སྒྲིབས་ནི་སྒྲིབས་ཆེན་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན་དེ་ནི་ཡར་ཐོན་གྱི་ལག་ཆ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལྟུང་
 ཀྱི་མི་རིགས་ར་ཆེ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་དེ་ནི་མདུན་བསྐྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་
 དང་རྒྱུ་ལྟུང་སྤྱུ་གནས་པའི་རང་དེ་པ་ས་ལ་མཆོན་ན་དེ་དང་ཁ་སང་བཞིན་ཉམ་ཆུང་གྱི་བཤོལ་གྱི་
 དུས་འདའ་བར་མི་བྱེད་པར་ངེས་པར་དུ་འཆོ་བའི་དཀར་སྤྱག་གི་མདུན་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 འོད་སྤང་དེ་དཔའ་མཛངས་ཉེན་མཆོང་གི་སྒྲིབས་པ་དང་ཁྱི་མ་རྒྱུ་ལ་རང་སྤྱུ་གསེབ་ཀྱི་ཉམས་དག་
 སྤྱུ་ལ་རང་སེམས་ལ་གཙང་མར་བསྐྱུད་ཤོས། རྒྱུ་ལྟུང་བ་ནི་ཉེན་ཁ་དང་འཇིགས་ཉེན་
 བཅས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུ་ཆ་རྒྱལ་རེ་རེ་ནས་གྲུབ་པའི་སྤང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཆུང་ཆུང་པོར་ངེས་པར་དུ་ཉེན་

མཆོང་དང་མྱེར་ཚོལ་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ། མྱེ་ཆོག་གས་གྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ནི་ར་ཆོས་
 དེས་པར་བྱ་གདོང་གཏད་ནས་ཁ་གསལ་དང་ལེགས་བཅས་ཕྱེད་ཞོར་བདེ་མྱེད་གྱི་བྱིས་གཞི་འཆོལ་
 དགོས། འཁོར་བ་ནི་ཕྱག་བཟུལ་གྱི་གར་སྒྲེགས་ཆེན་པོ་དང་། ར་ཆོ་ནི་གར་སྒྲེགས་དེའི་སྒྲིབ་གི་
 འཁྲབ་སྒྲོན་པ་ཡིན། གར་སྒྲེགས་ནི་ཕྱག་བཟུལ་དང་ཉེན་ཁ་གང་མང་གི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་ལ།
 རོན་ཏེ་གར་ག་འདྲ་རེ་འཁྲབ་མིན་ནི་གར་མཁན་རེ་རེ་ཡི་འདམ་གསེས་ལས་བྱུང་པ་རེད། ཡང་
 གཅིག་བསམ་ན་འཁྲབ་སྒྲོན་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་སྒྲིབ་ན་ཉེན་མཆོང་དང་འཁྲུམ་ཁའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 ཁྲོད་ནས་མི་ཆོ་ཡི་སྒྲོས་གར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆེན་ཞིག་འཁྲབ་པ་ལས་མྱེ་བྱུར་དང་བག་འཁྲུམ་གྱི་ཨ་ཙ་རའི་
 རྒྱང་བརྟན་བཟུང་ན་དངོས་ནས་ཆོ་སྒྲོག་རྟོག་རྟོག་སྒྲིབ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེར་གི་ཐོད་གྱི་
 དངོས་ཡོད་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་རང་སེམས་ལ་བྱི་བ་རྟོག་རྟོག་རེ་འཕང་ན་དངོས་གནས་ར་ཆོ་
 འཁྲུན་བྲགས་སོང་། འཁྲུན་བྲགས་པའི་སྒྲིབ་ལས་ཐོད་མའི་མྱེ་ཆོག་གས་གྱི་བྱུ་ག་རེ་རེ་ན་“བྱུབ་སྒྲུབ་
འཁྲུལ་བའི་”མི་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་གྱིས་ཁེངས་འདུག་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་གར་ནི་ར་ཆོའི་ཚོམ་རིག་གས་
 རིག་གནས་གྱིས་ནམ་ཡང་“ཡ་རབས་”“དགེ་བ་”“འདོད་ཆུང་”སྐྱེགས་དང་“འདོད་ཡོན་”ནི་ཕྱག་
 བཟུལ་ཀྱན་གྱི་འཕྱུང་གཞི་ལ་བསམ་ནས་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཆོ་བ་དང་མའི་སྒྲོན་སྒྲིབ་གྱི་མི་གཤིས་
 ལ་གཞུགས་མེད་གྱིས་བཅོན་ར་སྒྲོར་བའོ། ། “འདོད་ཡོན་ནི་ཆོ་སྒྲོག་གི་མཆོན་ཕྱེད་ཡིན་ལ།
 འདོད་ཡོན་ལ་འགོག་གཞོན་བྱས་མཐར་ཆོ་སྒྲོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལའང་གཞུགས་མེད་གྱིས་འགོག་གཞོན་
 བྱས་ཟིན།”ཆོ་སྒྲོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཀག་བྲགས་པས་མཐུག་འབྲས་ནི་དམངས་གྱི་མྱེར་ཚོལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 དང་ཉེན་མཆོང་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རང་དབང་མེད་པར་མྱེར་འཁྲུམ་བྱས་ནས་“ཡ་རབས་ཅན་”གྱི་
 འབངས་མའི་འཕྱར་འགྲོ། ཡ་རབས་ཅན་གྱི་མྱེ་ཆོག་གས་གྱི་ཁྲོད་ནས་ནམ་ཡང་ཚོད་པོའི་རང་
 གཤིས་གྱི་རྩམ་ཤིས་གསོན་མི་བྱུང་པས། ཡོད་ཆད་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་གཏམ་ཁྲུམ་
 ཁྲུམ་ལས་ཅི་ཡང་མི་ཤིས་པའི་གནས་སྒྲིབ་ཁྲུང་འགྲོ། དེར་བཞེན་ར་ཆོའི་ཚོམ་རིག་གིས་ར་ཆོ་འཇིག་
 རྟེན་མི་ཕྱུལ་ལ་མེད་ཏུ་མི་བྱུང་བའི་ནོར་བུ་དེ་དག་མེག་མེད་ཏུ་བཅོས་ནས་ཡོད་ཆད་“ཡ་རབས་
 ཅན་”ཏུ་བྱུང་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཞུང་ཞུང་ན་ཡོད་ཀྱང་འོན་པ། མགོ་ཡོད་ཀྱང་མ་རྟོག་ལྟ་བུའི་
 ཚུལ་ཏུ་ཁྲུང་ནས་བཤེས་འགྲོ་ཤིས་ལས་མི་ཤིས་པའི་གནས་སྒྲིབ་བཞེད་པ་རེད། གནད་དོན་དང་
 དཀའ་ངལ་དེ་འདྲ་མང་པོའི་མཐུན་ནས་ར་ཆོའི་རི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཞེ་ན། ཐོག་མར་མྱེ་ཆོག་གས་གྱི་

ལེགས་བཅས་ནི་མི་རེ་རེ་ཡི་ལེགས་བཅས་ནས་མགོ་ཚུམ་དགོས་ལ། མི་རེ་རེ་ཡི་ལེགས་བཅས་ནི་
 མོག་མར་དོན་དམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་ནི་གང་ཡིན་པ་དང་མིའི་འཆོ་བའི་རྒྱག་བསྐྱེད་གྱི་
 མཐུན་ནས་མྱི་རྒྱུར་དང་བག་འཁུམ་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ནམས་གད་སྟོགས་ལྟར་གཙང་ཐུག་བྱས་ནས་ཉེན་
 མཚོར་དང་མི་རང་གི་ཁེ་ཕན་དང་དབང་ཆ་ལ་གཞོན་པའི་བདུད་དེ་ནམས་ལ་མི་འཇིགས་མྱིར་སྐོལ་
 གྱི་ལྷིང་སྟོབས་སོགས་ནང་ལ་བསྐྱས་ནས་མི་ཆོའི་མཛེས་སྡེར་ས་ལ་བཙོན་ལེན་བྱེད་པའི་བདེ་བར་གི་
 སེམས་ཁམས་དེ་གསེས་སྦྱང་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་ར་ཆེ་ལ་ད་གཞོད་མཐུན་སྦྱོང་གྱི་སྟོབས་
 རྒྱགས་དང་བཙོན་ལེན་གྱི་དཔལ་རར་ལྡན། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་ར་ཆེའི་རྒྱགས་བསམ་ནི་ད་གཞོད་
 མྱིག་རྒྱའི་གྲོང་ཁྲེང་ནང་ནས་བསྐྱུན་པས་བྱེ་མའི་ཕོ་བྲང་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ནང་གི་
 རྒྱང་མདོག་གི་ལ་ས་རྒྱ་མོ་དེ་ཡིན་པས་སོ། དེ་ནི་དུས་རབས་ཞིག་དང་མི་རབས་ཞིག་གི་འདེམས་
 གསེས་ནས་ཐོབ་པའི་ལམ་རིམ་བདེ་བར་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།

མཚུག་གི་གདམས་

མི་ཆོའི་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གི་རང་བཞིན་དང་། འཁོར་བ་ནི་རྒྱག་བསྐྱེད་གྲངས་མེད་
 གྱི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་པར་ཡིན་ཆེན་ར་ཆོས་ངེས་པར་བྱ་འདི་དག་ལ་གདོང་གཏོད་པས་ན་ད་
 གཞོད་སང་ཉེན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་འཆོ་བ་མྱོང་བའི་ཐོབ་བར་ལྡན། མི་ནི་རྒྱག་
 བསྐྱེད་གྲངས་མེད་གྱི་བསྐྱེད་ལམ་རྒྱུད་པ་ལས་ད་གཞོད་ཆོ་སྟོག་གི་རིན་ཐང་དང་རྒྱས་བ་ཉོགས་སྤྱིད་
 ལ་ཡང་ན་འཆོ་གནས་གྱི་ཁོར་ལྷག་དང་རང་བྱིམ་ལ་བདེ་བའི་འོད་སྤང་གི་མེ་ཉོག་གངས་ལྟ་རེ་
 འདེབས་འཇུགས་བྱུང་བྱུང་བོ། །གལ་ཏེ། འདི་དག་ཡོད་ཆད་ནི་མི་ལམ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། དེ་
 ལ་སྦྱོན་ཅི་འདུག ར་ཆོའི་མི་ལམ་དེའི་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་བཤད་པོད་པ་བསམ་པོད་པའི་རྒྱག་ཤར་གྱི་
 ལ་རྒྱ་བཟུང་ནས་མི་ཡུལ་ལ་གད་རྒྱུར་རེ་སྟོག་པ་ལས་དུས་སྐབས་ལྟ་བུའི་བག་འཁུམ་མྱི་རྒྱུས་
 རང་གཞུགས་ཨ་ཙ་ར་ལྟ་བུ་བཟུང་ན། ར་ཆོའི་ཡབ་མེས་ལ་ཅི་ལྟར་བཞུ། ཆ་བོ་ལ་གང་ལྟར་
 བཤད། དེར་བཞེན། ར་ཆོ་མཐུན་བྱེད་དགོས། འཇིག་རྟེན་ཐུན་ཆོགས་གྱི་ཆེད་དུ་སྤྱ་
 སྟན་མོ་རག་ལ་བཀྱག་ནས་མཐུན་བྱེད་དགོས་སོ། །

